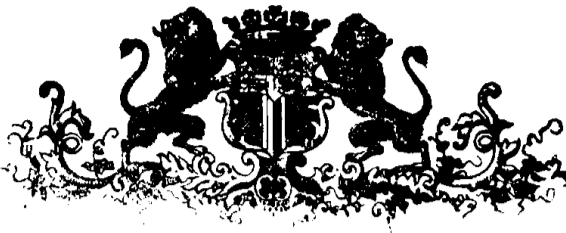

Rotterdamsche Courant.

ABONNEMENT:

De Abonnementsprijs is per drie maanden / 6 voor Rotterdam, en / 7 franco per post door het geheele Rijk.
Men kan zich aan het Bureau der Courant en verder bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N. 77.

ADVERTENTIEN:

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 3 regels..... / 1.—
Iedere regel meer..... - 0.20
Andere Advertentien per regel..... - 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegel en 1 Exemplaar der Courant.

ROTTERDAM 8 November.

Aan het wisselen van nota's tusschen de Kabinetten van Turijn en van Parijs schijnt geen einde te komen. In den afgelopen nacht ontvingen wij, langs telegrafischen weg, wederom de analyse eener dépêche, welke de heer de Lamarmora aan den heer Drouyn de Lhuys rigtte, in antwoord op de mededeelingen, welke dezer dagen van den laatste in den Moniteur Universeel voorkwamen.

Het doel van dat geschrijf is, om te komen tot eene en dezelfde interpretatie van den tekst die, — de heer de Lamarmora erkent het zelf in zijne jongste dépêche. — » duidelijk en nauwkeurig is en geen zins aanleiding kan geven tot dubbelzinnige uitlegging. » Voorzeker eene zonderlinge contradictie; beide partijen herhalen tot in het oneindige, den Koninklijken weg te willen bewandelen, en dat de conventie volgens de letter zal worden nageleefd, en desniettemin schijnen beide Kabinetten hierbij uit te gaan van het beginsel: dat de woorden slechts bestaan om de gedachten te verbergen: in één woord, men verdenkt elkander in hooge mate, en beide partijen zorgen deugdelijk te herhalen, zich de vrijheid van handelen te reserveren, wanneer het geldt gebeurtenissen, buiten de conventie gelegen.

Wel verre dat die verschillende nota's dan ook in staat zijn om meerdere helderheid over de gesloten overeenkomst te werpen, wekken zij, naar onze wijze van zien, het wantrouwen op. Men is van nature zoo geneigd om ieder te verdenken, die herhaaldelijk betuigt eerlijk te zijn.

De debatten in het Turijnsche Parlement zijn inmiddels gisteren aangevangen; reeds de eerste zitting kenmerkte zich door onstuimige discussien en niet ten onrechte vermaande de minister-president tot kalmte en waardigheid, die te eerder noodig zijn, nu er 120 sprekers zijn ingeschreven. Indien zij zich allen willen doen hooren, dan zal de stemming over het wetsvoorstel tot verlegging van de hoofdstad eerst over weken kunnen plaats hebben. Intusschen gelooven wij dat de stof voor het debat thans reeds tamelijk is uitgeput, zoodat wij ons vleijen dat verre weg het meerendeel dier sprekers zal afzien van de gelegenheid, om van hun oratorisch talent blijk te geven.

Voor eenigen tijd meldden wij dat Koning Leopold zich ernstig bezig hield om een Europeesch congres tot stand te brengen, ten einde de hangende quaestie op te lossen. Thans brengt de Oesterrijnsche Zeitung dit denkbeeld op nieuw op het tapijt, nadat het herhaaldelijk weersproken is geworden. Wij voor ons zijn geneigd, om de mededeelingen van het officieuse Weener blad voor alsnog in twijfel te trekken.

Men wil dat de Cochinchinesche quaestie in den jongsten Ministerraad te Parijs ter sprake is gebracht. Le Pays verzekert dat besloten zou zijn het overwonnen grondgebied te behouden en de geldelijke schadeloosstelling van de hand te wijzen. Bedriegt ons geheugen ons niet, dan meenen wij dat zoodanig besluit eerst zou genomen worden, nadat de speciale gezant, door den Keizer afgezonden om de quaestie in loco te onderzoeken, zou teruggekeerd zijn.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 7 November.

(Particuliere Correspondentie.)
Op het binnenlandsch politiek gebied heerscht eene doodelijke kalmte; het enige wat hier nog belang kan inboezemen, is de verkiezingsstrijd, welke op verschillende punten wordt gestreden, en waarbij het voordeel meerendeels aan de zijde der Regering blijft. De buitenlandsche aangelegenheden daarentegen worden in de kolommen onzer dagbladen zeer druk besproken, en in onze clubs in het West-end hoort men van niets gewagen dan van hetgeen aan de overzijde van het Kanaal gebeurt. Lord Clarendon's terugkeer van Weenen en de aftreding van graaf von Rechberg als minister van buitenlandse zaken in Oostenrijk, worden allerwege beschouwd als feit, die met elkander in een zeer nauw verband staan. Zoo bevat ons city-organ deze dagen verscheidene correspondentien uit Oostenrijk's hoofdstad, waarin de intrigues worden onthuld, welke de optreding van graaf Mensdorff-Pouilly zijn vooraf gegaan; in hoeverre daaraan geloof kan gehecht worden, durf ik moeilijk bepalen, en evenzeer betwijfel ik, of die ministeriële wijziging wel dat gewicht heeft, dat men geneigd is er aan te hechten. Ik ben het veeleer met het blad: Fun eens, dat zich eenvoudig bepaalt, met te zeggen: » Een graaf is gekomen, een graaf is heen gegaan; alleen de Staatsschuld is gebleven. »

De zamenkomst te Nice is natuurlijk mede een onderwerp geweest, dat rijke stof aanbood voor allerlei geïllustreerde verhalen; en indien men geloof sloeg aan hunne verzekeringen, dan lijkt het geen twijfel of in het voorjaar zal er een Congres bijeenkomen, waarop alle quaestien, welke thans den politieken horizon verduisteren, uit den weg zullen worden geruimd. Rusland en Pruisen, zoo het het, zouden het met Frankrijk over eenige kardinale punten eens zijn geworden, terwijl Koning Leopold van België de taak op zich zou genomen hebben om in Oostenrijk en Engeland in belang van het congres werkzaam te zijn. Sedert het lievelingsplan des Keizers weder in stilte alle politici bezig houdt, schijnt men als wachtwoord te hebben aangenomen, om het voorloopig niet zoo bepaald te verwerpen, als zulks vroeger werd gedaan. Of het congres evenwel bijeen zal komen, betwijfel ik zeer. De

belangen der verschillende Regeringen zijn zoo met elkander in strijd, dat men op dit punt voor alsnog onmogelijk tot eenheid zou kunnen komen. En wat de bemoeijingen van Koning Leopold aangaat, geloof ik, dat men aan zijne buitenlandse reis veel te veel gewigt hecht.

In onze bladen is dezer dagen veel moeite gedaan om den Guy-Fawkes-day af te schaffen. Men is hierin evenwel slechts gedeeltelijk geslaagd; het publiek hecht nog te veel aan traditie, om den verjaardag van het befaamde papistische buskruidverraad, sedert 1605 jaarlijks herdacht, thans plotseling ongemerkt te laten voorbijgaan. Intusschen zou ik wel haast durven voorspellen, dat de 5de november spoedig zal passeren als ieder andere dag; thans reeds hebben onze straatjongens den Paus geignoreerd, terwijl Abraham Lincoln en een paar gekroonde Hoofden van het Vasteland als strooppoppen door de straten werden gesleept en in effigie verbrand.

In onze finantiële kringen is men thans der meening toegedaan, dat op aanstaanden donderdag, wanneer de directeurs der Bank hunne gewone wekelijkse vergadering zullen houden, het besluit zal worden genomen om het bank-disconto te verlagen. Ter beurze heerscht eene zeer gunstige stemming. Bijna alle koersen nemen eene rijzende beweging aan: de vraag naar goud voor export is wat levendiger geworden, terwijl in de jongste dagen zeer veel zilver naar Holland werd uitgevoerd, ten gevolge waarvan dit metaal eene niet onaanzienlijke rijzing heeft ondergaan.

Sedert zaterdag 11. bevindt zich te dezer stede de beroemde vijf en zeventigjarige advocaat Berryer. Zijne collega's overladen hem met eerbewijzen. Aanstaanden woensdag zal hij deelnemen aan het jaarlijksche inauguratie banket op Guildhall, waarbij ook, naar ik verneem, lord Palmerston zal aanzitten.

FRANKRIJK.

PARIS 7 November.

(Particuliere Correspondentie.)

En onzer gedeputeerden, die de opinie der meerderheid deelt, maar tusschen beiden ook nog wel eens met een geheel persoonlijk denkbeeld optreedt, liet zich gisteren over de conventie van 15 september, die door de dépêches van de heeren Drouyn en Nigra is toegelicht en gecommentarieerd, in de volgende bewoordingen uit: » De beide Gouvernemen ten verbinden zich, om zich vooruit tot niets te verbinden, wat betreft hunne handelwijze op den dag, dat Rome door de Franschen zal ontruimd wezen. » In deze, in scherpsenden zin gesproken woorden, ligt werkelijk de gansche moraliteit van het september-tractaat. Want wel is het zeker, dat Italië, gedurende den tijd, dien Frankrijk gesteld heeft voor het terugroepen zijner troepen, Rome niet zal aanvalven, maar als de laatste Fransche soldaat de eeuwige stad zal verlaten hebben, zijn beide Mogendheden geheel vrij en is er geen andere verbindtenis meer, dan dat Italië den Paus niet door geweld mag verjagen. De Franschen zullen weg gaan, maar de Italianen blijven, met het geweer in den arm: dat is alles wat de conventie bepaalt: niets meer en... de heer Drouyn is het volmaakt eens met den heer Nigra.

Nu wilden de nieuwsgierigen en ongeduldigen in den lande wel vooruit weten, wat er dan gebeuren zal, maar het blijkt duidelijk, zoo uit alle dépêches, als door het aan het Parlement voorgelezen rapport, dat die toekomst nog met den sluier des geheims bedekt blijft, en dat geen der partijen lust heeft, zijne plannen en *arrière-pensées* nu al van de daken te prediken.

Het tractaat is geen oplossing van een vraagstuk; het bepaalt eenvoudig dat voor een bepaalden tijd de politiek der beide Landen in statu quo zal blijven; na verloop van dien tijd is ieder vrij, wat hij doen wil.

Het Hof is dezen morgen naar Compiegne vertrokken. De genoodigden zullen er donderdag heen gaan. Onder hen noemt men Prins Napoleon en Prinses Clotilde, de marschalken Vaillant, Magnan en Randon: de heeren Baroche, Boudet, E. Augier, Alexander Dumas, de zoon, enz.

Gisteren heeft de Keizer op de publieke audientie den Pauselijke Nuntius zeer welwillend ontvangen. Men spreekt het gerucht tegen, dat de Nuntius den Keizer een brief van den Paus zou hebben overhandigd. Het onderhoud had geene politieke strekking.

De toestand onzer beurs is steeds slecht. De aanbiedingen overtreffen verre de vraag, en de 3% blijven nog steeds beneden 65. De Italiaansche fondsen dalen ten gevolge der finantiële berigten uit Turijn.

Het proces der leden van de familie Montmorency tegen den heer Talleyrand-Périgord, zal den 2 december a. s. bepleit worden.

De heer Arman, een rijk scheepsbouwmeester te Bordeaux, heeft tijdens den oorlog in Sleeswijk-Holstein van Pruisen order gekregen om voor rekening van dat Gouvernement twee schepen te bouwen, die voor den strijd moesten uitgerust worden. Toen de oorlog was geëindigd, trachtte Pruisen zijne verbindtenis te ontkennen. De heer Arman maakte van de gelegenheid gebruik, dat de heer von Bismarck Parijs passeerde, om met dien Minister daarover te spreken, maar kreeg ten antwoord, dat deze zaak niet tot diens bevoegdheid behoorde. Nu is hij zelf naar Berlijn gegaan, om bij het Gouvernement en zelfs bij den Koning in persoon te reclameren.

Men heeft onze Kamers van koophandel geraadpleegd over het ontwerp van wet tot opheffing van een wettigen rente-standaard, wat deze met

algemeene stemmen hebben goedgekeurd: dit ontwerp zal nu mede aan de Kamer worden aangeboden. Jules Janin doet, naar men zegt, afstand van zijne candidatuur ter vervanging van Alfred de Vigny.

Er is dezer dagen in Italië een boek uitgekomen, dat een ontzagheijken opgang maakt, even als vóór tien jaren in Amerika: » de Hut van Oom Tom. » Luidde miss Harriett Beecher Stowe in dat werk de alarmklok, ter zake der slavernij, het nu bedoelde boek van mejufvrouw Caricciolo, getiteld: » De geheimen der Napelsche kloosters, » schijnt het signaal te geven tot eene definitieve vredebreuk tusschen de clericale partij en de Italiaansche liberalen. Het is vol curieuse en aandoenlijke openbaringen.

DUITSCHLAND.

Berlijn 7 november. — De opperpresident van Kopenhagen, de heer Braestrup, had gisteren, in het bijzijn van den president-minister van Bismarck, eene audientie bij den Koning. Later had eene conferentie tusschen de heeren van Bismarck, von Balan en von Quaede plaats. De gisteren uit Weenen hier aangekomen Deensche gevolmagtigden voor de Vredes-conferentie zijn nu reeds weder van hier afgereisd.

— De Koning, die met den Keizer van Rusland Letzingen eergisteren namiddag verliet, en van Walmirstadt met een extratrein verder reisde, keerde des avonds ten half zeven ure hier terug, terwijl Keizer Alexander en de Grootvorst Konstantijn dien avond ten tien ure met een extratrein naar St. Petersburg verder reisden. De Koning, de Prinsen, de stads-kommandant, de president van politie, het Russisch gezantschaps personeel enz. waren bij de afreis aan het station van den Neder-Silezischen spoorweg tegenwoordig.

— Het plan tot het maken van eene van Berlijn uitgaande regtstreeksche spoorwegverbinding met de westelijke provincien des Rijks, is nu met hernieuwden ijver weder opgevat. De spoorweg zal over Rathenow, Tangermunde, Gardelegen en Giffhorn naar Lehrte loopen, met een zijtak van Tangermunde tot Uelzen, en de maatschappij die tot uitvoering van dit plan gevormd wordt, zal over een kapitaal van 10½ millioen thaler te beschikken moeten hebben.

— Het gerucht loopt hier, dat de Oostenrijksche Regering eene zeer voordeelige overeenkomst met een Belgisch bankiershuis, wegens een verkoop van domeinen, gesloten heeft.

Weenen 5 november. — Nog altijd blijft men van verdere wijzigingen in het Ministerie spreken. Zoo zegt de Ostdeutsche Post nu weder, dat de luitenant veldmaarschalk von Philippovich den ziekelijken luitenant veldmaarschalk von Franck als minister van oorlog vervangen zal. En wat nu de benoeming van den baron Eduard Bach tot minister van koophandel betreft, volgens genoemd blad heeft die kandidaat daarop weinig kans, maar staat de keus tusschen de heeren Kalckberg, Hoch en Brentano, terwijl nog anderen een kandidaat uit de handelswereld noemen.

— Vorst Metternich verlaat Weenen denkelijk aanstaanden maandag weder, om op zijnen post te Parijs terug te keeren. Hij houdt drukke conferentien met graaf Mensdorff. Met betrekking tot de handelsquaestie is nog altijd geen antwoord van het Pruisisch Kabinet op de laatste Oostenrijksche nota ontvangen.

— Gisteren was de gezant baron Alexander Bach aan de Keizerlijke tafel genoodigd, en zal heden naar Rome terugkeeren.

— Ten opzichte der dépêche, den 12 oktober door graaf Rechberg naar Rome gezonden, wordt het volgende verhaald: In verband met een onderhoud, dat te Weenen tusschen den nuntius aldaar, mons. Falsinelli, en graaf Rechberg heeft plaats gegrepen, en waarin de eerstgenoemde op de ten jare 1861 tusschen Rome, Oostenrijk, Frankrijk en Spanje gevoerde onderhandelingen gewezen heeft, uit de nota het gevoelen, dat de toestand, die door het september-verdrag in het leven is geroepen, wel niet berekend schijnt om thans op die onderhandelingen terug te komen, naardien zij ten jare 1861 daarop slipbreuk hebben geleden, dat Frankrijk toenmaals de erkenning van den factischen toestand in Italië gevorderd heeft, maar dat de Keizerlijke Regering zich intusschen voorbehoudt dit punt in nadere overweging te nemen. Verder wordt de gelegenheid te baat genomen, om de, het Kabinet van het Vatikan bekende gevoelens der Keizerlijke Regering te herhalen, volgens welke de H. Stoel steeds op al dien bijstand kan rekenen, welken Oostenrijk hem naar gelang van omstandigheden verlenen kan. Voorts wordt de houding van den Kardinaal Staatssecretaris, bij de opheffingen, door hem den heer de Sartiges ten opzichte van het verdrag gegeven, dankbaar erkend, en er vooraal op gewezen dat hij, met de hem steeds kenmerkende kalmte, zich niet reeds vooruit tegen de overeenkomst heeft verklaard, ook ten aanzien der ontruiming van Rome geen tegenspraak heeft doen hooren, en ten opzichte van het op nieuw vormen van een Pauselijk leger den weg der discussien open gelaten heeft. En wat nu het derde hoofdpunt der overeenkomst, het overnemen van een deel der Pauselijke Staatsschuld door Piemont, betreft, onderhoudt de nota zich, eene raadgeving dienaangaande mede te deelen, zoo als de Keizerlijke Regering zich over het algemeen onthoudt, met het oog op de beproefde wijsheid en omzigtigheid van het Pauselijk Kabinet, een oordeel te vellen, terwijl zij het intusschen als van zelf sprekend aanneemt, dat de H. Vader in deze crisis, evenmin als vroeger, een zijner regten zal prijs geven, noch

de onschendbaarheid van den H. Stoel laten aantasten. Met allen eerbied voor Keizer Napoleon, en zonder dezen door eene uittartende handeling te vertoornen, kunnen de mogelijke wisselvallige omstandigheden, welke zich binnen den gestelden termijn van twee jaren kunnen voordoen, hierbij in het oog gehouden worden.

RUSLAND.

Sint Petersburg 1 november. — Een onzer ministeriële organen, L'Invalide Russe, trekt hevige te velde tegen wat het de onbescheidenheid der Fransche dagbladen in hunne mededeelingen over het bezoek des Keizers en der Keizerin van Rusland te Nice noemt. Dat de laatstgenoemde aldaar eene voor haar gestel noodige verandering van luchtstreek ging zoeken, en dat haar Gemaal haar vergezeld heeft, had met enkele woorden vermeld kunnen worden, maar de bedoelde dagbladen hebben op eene kinderachtige, zoo niet kwaadwillige wijze, alles wat die reis betrof tot de kleinste bijzonderheden toe medegedeeld. Sommigen maakten zich zelfs die gelegenheid ten nutte, om den » tiran » ernstig de les te lezen, die het gewaagd heeft den voet in een land van vrijheid te zetten. Zoo zegt de heer Guéroult in L'Opinion Nationale van onzen Keizer: » Als het uit minachting voor de welbekende gevoels van ons Land is, dat hij onze grenzen heeft overschreden, waarom zou die meening hem dan sparen? Of neemt hij onder ons alleen die zedige en bescheiden houding aan die aan een noodlottigen toestand past, dan hebbe hij ook den moed het verzachte vonnis der openbare meening te vernemen. » Neen, antwoordt hierop l'Invalide Russe, het is niet uit minachting voor uwe openbare meening, dat hij uwe grenzen is overgetrokken, gij weet even goed als wij, dat het was om zijne kranke Gemalin naar Nice te begeleiden. Weet bovendien dat de Keizer uwen werksamen en nijveren Elzas bewonderd heeft, en dat geen zoo hooggeplaatst Souverein de meening eener Natie minachten zal, wier grootheid niemand ontkent. En wa' die zedige en bescheidene houding aangaat, de Ke. heeft het recht het hoofd hoog op te heffen, en behoeft van niemand lessen van vrijzinnigheid te ontvangen; zelfs niet van den heer Guéroult, die nog altijd op de bekrooning van het gebouw wacht.

— Sedert de laatste helft van 1863 is het hoofdgeld voor de burgers en verdere inwoners der Russische steden afgeschaft, en door eene andere, op de waarde der onroerende goederen gegronde belasting, vervangen. Aan den Staatsraad is het vaststellen der totale opbrengst van deze nieuwe belasting opgedragen, volgens de opgaven welke hem door den Minister van finantien worden medegedeeld, wien tot dat doel de opgaven van met het omslaan der belasting, volgens de gouvernementen en klassen, belaste commissien toegezonden worden. Reeds nu blijkt het dat de opbrengst aanzienlijk hooger dan die van het vroegere hoofdgeld wezen zal.

— Uit de nadere officiële berigten blijkt, dat bij den verschrikkelijken brand, die den 25 augustus en gedurende vele volgende dagen de stad Simbirsk nagenoeg geheel heeft vernield, en het geval van moedwillige brandstichtingen geweest is, 30 openbare gebouwen, waaronder het gymnasium, het seminarie, al de scholen, 11 kerken en kapellen, een klooster en 14,800 bijzondere woningen, in de asch zijn gelegd.

Per Telegraaf.

(Reuter's Office.)

PARIS 8 November.

De Moniteur berigt, dat de heer Boudet, minister van binnenlandsche zaken, is benoemd geworden tot ridder grootkruis der orde van het Legioen van Eer.

De heer Limayrac vergelijkt in den Constitutionnel de dépêches van den heer Drouyn de Lhuys en den heer Nigra, en wijst op de volwaakte eenparigheid van meening der Fransche en Italiaansche Regeringen over den zin van het gesloten tractaat.

Marseille 8 November.

De pakboot uit Italië is later dan verwacht was, aangekomen. Uit Rome wordt den 5 dezer gemeld, dat de invallen van bandieten toenemen. Er zijn nieuwe detachementen Pauselijke troepen afgezonden om hen te vervolgen. De Minister van oorlog heeft eene dagorder uitgevaardigd, bij welke belooningen aan de militairen, die de benden bestrijden en daarbij gekwetst worden, worden toegekend.

Kopenhagen 7 November.

Heden werd eene tweede geheime zitting der commissie uit het Folkething gehouden. Men verwacht dat in twee terstond op elkander volgende openbare zittingen de goedkeuring van het vredesverdrag volgen zal.

Londen 8 November.

Thee, Koffij en Sulker levendig, prijzen Rijst en Granen hooger. Talk. P. Y. 40/6, Nov./Dec. 40/6, op het voorj 41/9 a 42 Bruine Raap- 42/6 a 43, gezuiv. 44/6 a 45; L. Liverpool 8 November.

Katoen. Heden zijn afgedaan 10,0 prijzen.

Berlijn 8 Novem.

Raapolle 12, op lev. 12. Ro.

LONDEN 8 Nov

Geocons. 3 pc. 90½. Grieken 18 3 pc. 28½. Grenada N. 11½. P. Rusland 1862 5 pc. 86½. Spanj 3 pc. 42½; dito Passive 30½; Turks. Binnenl. 6 pc. 50½. Ve

Wissel 3/4 m. St. Petersburg 29½; dito Parijs 25.72; dito Hamburg 13.10½; dito Amst. 12.—.
 Nabers: Consols 3 pc. 90½. Grieken 1824 22¼. Mex. 3 pc. 27½. Spanje Passivie 30½.
 De Geldmarkt is stil.
 Bij de Bank is ontvangen 1 54,000.
PARIS 8 November.
 Franche 3 pc. 64.95; dito 4½ pc. 91.95. Spanje 3 pc. —; dito 2½ pc. —. Fr. Oostenr. Spoorw. 447. Credit Mobil. 693. Italië 5 pc. 64.85. Russ. Spw. —. Wissel 3/4 m. St. Petersburg. —; dito Londen 25.35; dito Amst. 20.9½; dito Hamburg 8½.
 Franche 3 pc. (slotkoers) 65.05.
BERLIJN 8 November.
 Oostenr. Metall. 5 pc. 62½; dito Nationale 69½. Rusl. Stiepl. 5de serie 74; dito 6de serie 87½; dito 1862. 5 pc. 87½. N. 1859 3 pc. 52½. Pruisen 4½ pc. 101½. Vereen. Staten 1882 6 pc. 46½.
 Wissel Londen 6.21; dito Parijs 80½; dito Hamb. 151½; dito Amst. 142½; dito Weenen 85½; dito St. Pet. 93½.
FRANKFORT 8 November.
 Oostenr. Metall. 5 pc. 59½; dito Nation. 5 pc. 67½; dito Loten 1860 81½. Spanje 3 pc. —; dito 2½ pc. —. Vereen. Staten Amerik. 1882 6 pc. 45½. Wissel Londen 119; dito Weenen 100½.
HAMBURG 8 November.
 Rusland 3 pc. 51. Spanje 3 pc. 43½; dito 2½ pc. 41½. Mexico 3 pc. 40. Wissel Londen 3/4 m. 13.02½; dito Amst. 35.35. Vereenbank 105½. Noord Duits. Bank 109½.

Telegrammen,

ontvangen na het afdrukken onzer Avond-Editie.

Lyon 8 November.

De Koning der Belgen is met zijn gevolg van twaalf personen ten half 5 ure dezen namiddag alhier aangekomen, en aan het Grand-Hôtel afgestapt. Er zal geen receptie plaats hebben.

Turijn 8 November.

In de vergadering der Gedeputeerden op heden, heeft de discussie over het voorloopige voorstel van den heer Ferraris plaats gehad. De Minister van binnenlandsche zaken bestreed dit voorstel, bevestigende, dat in de conventie geene verandering van grondgebied noch financiële lasten betrokken zijn. Het Parlement is geheel vrij in iedere financiële handeling betreffende de publieke schuld van Rome. De Kamer verwierp het voorloopige voorstel. Daarop volgde de discussie over het overbrengen der hoofdstad. De heer Miceli bestreed dit als strijdig met de nationale onafhankelijkheid en het publieke recht; de heer Visconti Venosta toede aan, hoedanig de Fransche politiek was, en hoedanig de Italiaansche in de Romeinsche quaestie. De conventie van 15 september bood algemeene grondslagen aan voor eene locale transactie der beide politieke richtingen; de spreker legde de slotbepaling van het tractaat uit, en zag in de overbrenging der hoofdstad een binnenlandsch staatkundig feit waarvan het oude Ministerie partij heeft getrokken om de onderhandelingen gemakkelijker te maken; hij bevestigde, dat het karakter der verbandtenis de wederkeerige vrijheid van handelen heeft voorbehouden, voor niet voorzien mogelijken. De eer en het belang van Italië vorderen de loyale uitvoering der conventie; hij hoopte dat de opgedane ondervinding zal leiden tot verzoening van Italië met de Kerk. (Toejuichingen.)
 Ital. Leening 64.50.

ANTWERPEN 8 November.

België 4½ pc. 99½; Oostenr. Metall. 5 pc. 59½; dito Nation. 5 pc. 66½. Spanje 3 pc. 44½; dito 2½ pc. 41½. Turkije 6 pc. 48. Vereen. Staten 1882 6 pc. —. Credit Guillou 90.

WEENEN 8 November.

Metall. 5 pc. 72.—; dito 4½ pc. 87.30. Loten 1854 89.75; Bank-Act. 784.—. Noorder Spoorw.-Act. 192.90. Nation. Metall. 5 pc. 81.15. Cred.-Act. 178.90. Fr. Oostenr. Spoorw. 206.40. Wissel Londen 116.60; dito Hamburg 87.30; dito Parijs 46.30. Boheems. Spoorw. 163.25. Credit Loten 126.50; dito 1860 95.—. Nieuwe Lombard. Spoorw.-Actien 239.—.
 Willige stemming.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 8 November.

Doordrongen van den belangrijken invloed, welken de plannen omtrent den aanleg van den Staats-spoorweg te Rotterdam voor het voortdurend welzijn dezer gemeente moeten hebben, had een vijf en twintigjarige ingezetenen het raadzaam geoordeeld hunne mede-ingezetenen in de gelegenheid te stellen, hunne zienswijze daarover kenbaar te maken, en daarom alle belangstellenden uitgenoodigd tot het bijwonen eener openbare vergadering, ten einde die plannen te bespreken en het voor en tegen daarvan te overwegen.

Bij de belangstelling welke de zaak hier ter stede verwekt, was het niet te verwonderen, dat deze openbare vergadering, welke heden avond in de groote zaal der sociëteit Harmonie gehouden werd, door een groot aantal ingezetenen bijgewoond werd, zoodat de ruime zaal welke 1000 menschen kan bevatten geheel gevuld was.

De heer W. S. Burger Wz., die welwillend de leiding der vergadering op zich had genomen, opende deze met een gepast woord, waarbij hij wees op het groote belang van Rotterdam bij deze zaak, en op het wenschelijke van eene openbare bespreking daarvan, wat aanleiding had gegeven tot het beleggen dezer vergadering, en de talrijke opkomst droeg op nieuw blijf van de algemeene belangstelling. Het doel dezer vergadering was, om met onpartijdigheid en zonder nevenbedoelingen gelegenheid te geven tot een vrij onderzoek en om de zaak van alle zijden te bezien, en daarbij alle overweging van particuliere belangen ter zijde te laten. Het comité wenschte daarom alleen tot een punt van bespreking te maken, of de ontworpen spoorweg nuttig en noodig is voor den handel van Rotterdam, zulzide die bespreking thans door geene stemming of beslissing worden gevolgd. Met deze mededeeling verklaarde de Voorzitter de discussie geopend.

De heer C. Schadee erlangde het eerst het woord wees op de vele nadeelen aan het overbruggen de Maas voor den handel verbonden, waarom vernieuwing de aandacht vestigde op een opper plan om Fijenoord aan onze ge-ken en de rivier naar het Zwanengat Wilde men toch de Maas behouden en Fijenoord door bruggen met den, dan zoude ééne brug niet wel drie bruggen noodig zijn, rt de grootste belemmeringen

Oord deed uitkomen, dat Rotterdam de hoofdzak mogt zijn, of de handel van het plan der Re-naging waar de stations aan den Beugeldijkschen

weg en het ander op Fijenoord en dus beide ver van het centrum der handelsbeweging en onze wateren, dan meende hij dat de handel daarmee zeer weinig zoude zijn gebaat, terwijl het tusschenstation aan de Beurs, zoo als het is geprojecteerd, wel alleen voor passagiers dienstig zal zijn, tot aantooning van welk een ander de spreker in verschillende technische bijzonderheden trad. Vervolgens wees hij aan, dat tusschen het plan voor den Staats-spoorweg en dat tot uitbreiding onzer gemeente geen verband bestaat, en aangezien de Minister de middelen voorhanden heeft om zijne plannen te volvoeren en de gemeente die middelen nog moet zoeken, zoude hij wel hebben gewenscht dat daarin verband bestond. Na vervolgens kortelijk herinnerd te hebben aan de verschillende plannen tot aansluiting aan de Zuiderspoorweg, welke achter-eenvolgens een punt van overweging hadden uitge-maakt, was het tegenwoordig plan te berde gekomen en door de Regering was de Raad onzer gemeente uitgenoodigd daarover zijn gevoelen kenbaar te maken, en nu meende de spreker dat het voor de leden van den Raad niet anders dan aangenaam konde zijn, in de gelegenheid te worden gesteld opinien over dat plan te vernemen. Bij hem was de vraag gerezen, of geen ander plan mogelijk zoude zijn, daar, zijns oordeels, aan het plan van den spoorweg door de stad zoo vele bezwaren verbonden waren: de Rijnvaart, welke van zoo groot belang is voor deze stad, zou daardoor zeer worden bemoeijelijkt en kon dien ten gevolge al spoedig worden verlegd; de belangen der nijveren in de Noord, welke in zoo naauw verband staan met die onzer reederijen, waren daarbij geheel uit het oog verloren, enz. Hij wilde daarom een ander plan opperen, namelijk hierin bestaande, om de rigting van het station van den Hollandschen naar den Rijnspoor verlengende langs den Rijnspoorweg de lijn te doen loopen langs de Maas en vervolgens tot aan den afrel in den polder Kralingen, om vervolgens op de hoogte der Groene Plaat de rivier te passeren, en wanneer daar aan de over-brugging bezwaren verbonden mogten zijn, alsdan daar ter plaatse onder de rivier door te gaan: zijns ziens zouden wij beter tunnel-makers onder de rivier door zijn dan brugmakers over de rivier. Tot verduidelijking zijner denkbeelden deed de spreker kaarten, waarop die lijnen afgeteekend waren, circuleren. Kostbaar zou dit plan welligt zijn, maar niet onmogelijk. Op IJsselmonde zou alsdan gelegenheid bestaan de lijn aan de nieuwe stad aldaar aan te sluiten. De Minister had het plan, waarbij onze stad doorsneden wordt, overgelegd, in de overtuiging dat dit het beste zal zijn, maar de spreker was overtuigd, dat de Minister gaarne een ander plan zou aannemen, wanneer de voordeelen daarvan boven het bestaande gebleken waren.

De heer J. Rueb herinnerde, hoe de geschillen tusschen de Rijnspoorweg-Maatschappij en de Regering over de aansluiting aan den Hollandschen spoorweg jaren lang geduurd hadden, hoe jaren lang gesproken was over de vereeniging van Fijenoord met onze stad, toen men nog niet dacht aan het leggen van een spoorwegnet. Dat plan had meer en meer wortel geschoten en was meer en meer wenschelijk geworden. Wie had bij het vernemen van het plan van den luchtspoorweg daarover niet verstonnd gestaan? Wie, die hier ooit gebouwd heeft en die onzen grond kent, had zulks niet voor eene vertelling gehouden? langzamerhand had men zich daarmee echter meer vereenzelvid, en het plan had zelfs verdedigers gevonden, en men heeft zelfs schilderijen en teekeningen daarvan vervaardigd. om de zaak smakelijk te maken. De spreker erkende, dat spoorwegen steeds het midelpunt van welvaart zijn, en daarom wil Rotterdam ook aansluiting, maar, vroeg hij, wat is het nut eener aansluiting als deze? Men heeft gezegd, dat dit plan in allen geval tot stand zou komen, omdat het van het tegenwoordig Ministerie uitgaat, maar hij kon niet geloooven, dat het hoofd van het tegenwoordig Kabinet de zaak zoude doorzetten, als hij kennis bekam van de daartegen bestaande bezwaren. Men heeft ons ook willen bang maken en gezegd: wanneer men dit plan niet wilde, dat Rotterdam alsdan zoude worden afgesloten en dat Schiedam of Dordrecht daarvan de voordeelen zouden plukken, maar Rotterdam moet aangeloten worden en zal zich zelf helpen, wanneer men het wil afsluiten. De spreker toonde vervolgens aan, dat te Parijs, te Londen de aansluiting der lijnen ook niet door die steden plaats heeft. Wat zou het voordeel van het voorstel der Regering zijn? Dat de heeren uit 's Hage dan onze stad kunnen doorsporen, ons over het hoofd kunnen snorren en wij hen goede reis wenschen. Men heeft het een grootsche greep genoemd, maar de spreker noemde het een ongelukkige greep, en wat zal de aansluiting baten, daar men aan den Moerdijk toch geene aansluiting heeft. De ondervinding te Londen heeft bovendien geleerd, dat de environs, waar zich een luchtspoorweg bevindt, onbewoonbaar worden. De gemakken en voordeelen van het plan zullen dus voor Rotterdam nul zijn en de lasten groot.

De heer F. s Jacob stelde op den voorgrond, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken blijf gegeven heeft prijs te stellen op het gevoelen van den Raad dezer gemeente in deze zaak, en dat met het plan het heil onzer gemeente wordt beoogd. Er kon dus geen quaestie zijn van personaliteit, maar alleen mogt het de vraag zijn, of het belang van Rotterdam de aanneming van dat plan medebrengt. Dat plan moest afgescheiden van alle andere plannen worden overwogen. Het luchtspoorwegplan, zoo als de spreker dat plan zoude noemen, om het te onderscheiden van het straks te besprekene, kwam hem onbegrijpelijk voor. Hij zou de voordeelen niet op nieuw bespreken van het plan tot aansluiting door den Alblasterwaard, daar de volvoering daarvan op onoverkomelijke bezwaren schijnt te zijn afgestuit; dit scheen ook het geval met het tweede plan, strekkende om de rivier beneden IJsselmonde met eene hooge brug te passeren. Dit derde plan was toen geopperd, men mogt zeggen faute de mieux, want de beide andere ontwerpen zouden voor Rotterdam veel heilzamer zijn geweest. In zijn antwoord op het verslag der Tweede Kamer nopens de begroting der Staatsspoorwegen voor 1865 voert de Minister van Binnen. Zaken aan, dat dit plan hierop berust, dat de Gemeenteraad van Rotterdam het maken van eene vaste brug over de rivier voor deze stad in beginsel had aangenomen, maar de spreker moest opmerken, dat zulks eene vergissing is, daar de questie der overbrugging door den Raad niet is beslist, zoodat hier een misverst: nd heerscht, en het plan gebaseerd is op een toestand welke niet bestaat. Wat de voordeelen betreft, welke men zich van de aansluiting voorspiegelt, vereenigde de spreker zich geheel met hetgeen door den heer van Oordt nopens de nadeelige ligging

der stations gezegd is, terwijl zijns oordeels het station aan den Beugeldijkschen weg nog veel verder verwijderd zal zijn dan geprojecteerd is, om de kruising met den Rijnspoorweg, die niet kan worden tot stand gebracht zoo als het project aanwijst. Doch afkeuren alleen was niet genoeg, men mogt van de kritiek verlangen iets anders in de plaats te stellen, en nu kwam de spreker tot het reeds door den heer van Oordt medegedeelde plan nopens de aansluiting onder door de Maas, waaraan geene technische, maar alleen financiële bezwaren verbonden waren, waarom hij den bescheiden wensch uitte dat dit ontwerp aan een grondig onderzoek mogt worden onderworpen. Bragt toch het Regeringsplan overal belemmering te weeg, dan waren de voordeelen van het nieuwe ontwerp vele, gelijk bij eene vergelijking blijken zou: de uitbreiding der stad op Fijenoord bleef daardoor ongepraediceerd, het voor den handel zoo belangrijke station van den Rijnspoorweg bleef daardoor behouden en op Fijenoord behield men eene ruime keuze voor de vestiging van een geschikt station. Particuliere belangen moesten in deze voor de algemeene wijken en n.ogten derhalve niet gelden. Wat ook de toekomst zij, men zou thans van Rotterdam niet kunnen zeggen, zoo als eenmaal de Fransche ambassadeur den Nederlandschen Raadpensionaris toevoegde: men zal beslissen over u, bij u en zonder u.

De heer H. Muller Sz. zou geen oordeel uitspreken over het nieuwe plan, dat hij alliezins een nader onderzoek waardig keurde. Hij zou alleen trachten het ontwerp der Regering smakelijk te maken. Hij wenschte namelijk de uitvoering daarvan, om daardoor te spoediger te geraken tot eene aansluiting van Fijenoord aan onze gemeente, want de handel heeft behoefte aan de uitbreiding der gemeente en die uitbreiding geschiedde, zijns oordeels, veel te langzaam. Wordt de gemeente dan uitgebreider, dan doet de afstand der stations niets ter zake, en bij die stations zal al spoedig meer gebouwd worden. Was het station bij de Beurs te klein en te hoog, dan kan dit op de Blaak worden aange-bragt. Hij kon niet inzien, dat de Rijnvaart door dit plan meer zou worden belemmerd dan door de verbinding met Fijenoord door middel van eene brug. Dat de huizen bij den luchtspoorweg onbewoonbaar zouden worden, kon hij niet toegeven, waarbij hij op het voorbeeld van het buitenland wees.

De heer Michaelis, ingenieur van den waterstaat, verzocht het woord tot opheldering van een paar punten. Het station op Fijenoord zou, volgens het plan der Regering, komen op 5 el boven A. p. Om-trent hetgeen gezegd was nopens het station aan den Beugeldijkschen weg moest hij opmerken, dat de aansluiting van den Rijnspoorweg geen plan der Regering is. Wat de brug over de rivier betrof, de onderkant daarvan zoude zijn 8 el 10 a 8 el 15 boven A. p. — De heer J. W. L. van Oordt beantwoordde deze punten nog kortelijk.

Door den heer C. Schadee werd nu nog eene opheldering gevraagd aan den heer J. W. L. van Oordt, die antwoordde volstrekt niet te hebben gezegd, dat hij de uitbreiding op Fijenoord niet wenschte.

Nog werd ter kennis van de Vergadering gebracht, dat door den heer M. van Waasdijk op het bureau was overgelegd een afschrift van een plan tot verbinding der drie spoorwegen alhier ter stede lang-den beganen weg en zonder onteigening, wat door hem aan den Minister van Binnenlandsche Zaken was ingezonden.

Aangezien niemand verder het woord verlangde te voeren, sloot de Voorzitter daarop de vergadering, met den wensch, dat de spoorwegverbinding op de meest wenschelijke en spoedige wijze in het belang onzer gemeente tot stand mogt komen.

De weinige lust, welke in eene zoo talrijke vergadering als deze scheen te bestaan om ten voordeele van het Regeringsontwerp het woord te voeren, geeft gereedelijk aanleiding tot de veronderstelling of dat de voorstanders van dat plan weinige zijn, of dat door hen weinige geldige gronden tot verdediging hunner gevoelens kunnen bijgebracht.

Voor den overvoer naar Soerabaja van het gedeelte van een ijzeren dok, is door de N. H. M. aangenomen het schip *Wilhelmina*, kapitein Snoek, tot de vracht van f 2000 voor de stoomketels en toebehooren, en f 11,650 voor de overige in de aanvraag vermeide goederen.

Door de directie der Ned. Bank is openbaar gemaakt de volgende verkorte balans der Nederlandsche Bank.

	des avonds, op 7 nov.	op 31 oct.
Disconto-rekening	f 53,991,222.98	f 52,675,819.28
Beleening-rekening	32,160,553.00	32,176,003.00
Munt en Muntmateriaal	73,697,147.40	71,669,251.84
Belegd Reservefonds	2,143,354.38	2,143,354.38
Kosten van oprigting	428,944.47	429,039.47
Diverse rekeningen	93,326.31	82,175.30
	f 162,514,548.55	f 159,175,643.28
Kapitaal	f 16,000,000.00	f 16,000,000.00
Reservefonds	2,400,000.00	2,400,000.00
Bankbilj. in omloop	104,446,395.00	102,275,665.00
Reken.-courant-saldos	37,076,592.54	36,009,379.58
Diverse rekeningen	2,591,561.01	2,490,598.69
	f 162,514,548.55	f 159,175,643.28

Men schrijft aan het Utrechtsch Dagblad: » Het inheijen der palen, aan de spoorwegbrug te Kuilenburg, dat door den aannemer onmogelijk werd geacht, is in de vorige week met goed gevolg begonnen en voortgezet. In twee dagen zijn er door middel eener stoomheij tien palen ingeslagen, van eene lengte van 14 el, bij eene dikte van 35 bij 35 duim. Wanneer eene paal onder het blok gesteld werd, had men tot inheijen van 35 tot 60 minuten noodig gehad. Het is te hopen dat de borgen, de heeren van Dartelen en Schaade, er in zullen slagen dit moeilijke werk verder ten uitvoer te leggen, om alzoo hen, die de onmogelijkheid beweerd hebben, te beschamen.»

Het hoofd-comité tot oprigting van een monument ter herinnering aan Zr. Ms. belangstelling in het lot der overstromenden tijdens den watersnood in 1861, heeft aan de vereenigde onder-comités toegezonden eene balans van het beheer der gelden; daaruit blijkt, dat ontvangen is van de verschillende comités f 10,537.31, en van de credit-vereeniging voor renten f 553.94: totaal f 11,091.25. Na aftrek der kosten, waaronder aan den heer Lacomblé voor de vervaardiging van het beeld de » Faam, » enz. f 7100, blijft er een saldo in kas van f 1009.81½. Het hoofd-comité is door de afdoening zijner taak ontbonden; in het belang echter van het algemeen hebben in de op 24 oktober ll. te Deventer gehouden vergadering, de aanwezige leden, met uitzondering van twee dames, gemeend, zich dadelijk op nieuw als hoofd-comité te moeten constitueren, ten einde het volgende voorstel omtrent de bestemming van

het batig saldo te doen: » Het hoofd-comité stelde voor, om dat geld rentgevend te beleggen, ten einde bij eventuele doorbraken of overstromingen in de Vaderland onmiddellijk eenige hulp uit naam van de vereenigde comités te kunnen verleenen.» De onder-comités is verzocht hunne meening omtrent aangaande aan het hoofd-comité mede te deelen.

Het vervoer over den Nederlandschen Centraal-Spoorweg gedurende de maand oktober jl. bestond uit: reizigers f 18,128.54, bagage f 619.96, best goederen f 218.35, koopmansgoederen f 1638.33, vee, paarden en ruituigen f 2203.39, diverse f 306.00, totaal f 25,105.33.

Dordrecht 8 november. — In de laatste Raadvergadering is het ontwerp-reglement betreffende op te rigten hoogere burgerschool ter tafel gebracht en aangenomen. Volgens de bepalingen van het reglement zullen er 9 leeraren aangesteld worden en wel drie van de eerste klasse op een tractement van f 1800 en zes van de tweede op een tractement van f 1600. Uit die der eerste zal de directeur worden gekozen, die een toelage van f 800 en een woning zal erlangen. Het schoolgeld is bepaald voor de drie eerste jaren op f 82 's jaars en van de beide laatste op f 72 's jaars. Met 1 januari treedt het reglement in werking en zullen al spoedig de overige benoemingen enz. volgen.

's Gravenhage 8 november. — Men verneemt dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, het bevoegd opdragten beschermheerschap der alhier gevestigde Maatschappij tot bescherming der dieren, welk willen aanvaarden.

De kolonel van der Haak Beck, inspecteur der fortificatie, en zijn adjudant Schuurman, zijn in de residentie aangekomen.

Dezer dagen werd door den heer M. graaf de Limburg Stirum in de zeeduinen onder Wassenaer een vreemde vogel geschoten. Bij onderzoek bleek eenige natuurkenner is het gebleken te zijn een rotspelikaan, die nog nooit in ons Land was gevangen.

Naar men verneemt bestaat er sedert eenige tijd grond om te vermoeden dat er goederen, behoorende tot de kleeding, uitrusting of wapenen van militairen, beneden den rang van officier, worden gekocht, in pand of bewaring genomen, of onder eenigen anderen titel ontvangen. Uit dien hoofde is het niet ondoelmatig te herinneren aan de van 3 juli 1859 (Staatsbl. n.º 44), waarbij geldboeten en gevangenisstraf tegen hen, welke die misdrijven begaan, zijn vastgesteld: geldboete van f 10 tot f 100 en gevangenisstraf van 7 dagen tot ééne maand en bij herhaling zelfs het dubbel dier straffen.

Leyden 8 november. — Aan deze Hoogeschool werd op heden tot doctor in de beide rechten vorderd de heer H. Hartogh Heys, van Zoutveer geboren te Delft, na openbare verdediging zijner academische proeve: » Bijdragen tot de statistiek der Drenthe, » en tot doctor in de chirurgie de heer Spaander, med. doctor, geboren te Abbekerk.

Noordwijk aan Zee 7 november. — In de begin der maand september zeilden van hier uit de bomsschuiten en omstreeks half oktober nog een. alhier uitgerust ter haringvisserij. Deze laatste is niet aan wal geweest, maar wel de overige schuiten die hebben aangebragt, een van den reeder C. van der Schalk in twee reizen 133,700 haringen, een van denzelfden 58,300 stuks, een van denzelfden 34,500 stuks, een van denzelfden 93,500 stuks, een van den reeder D. van der Schalk in twee reizen 134,000 stuks en een van den reeder C. van Duin 77,200 stuks. De opbrengst hiervan heeft bedragen ruim f 700,000. De visscherij, die zich in het begin niet groot liet aanzien, heeft echter in den laatsten tijd ruim beschoot opgeleverd. Wenschelijk is het, dat nu het geval moogte blijven, want dan zal menig visscher met gerustheid den winter kunnen te gemoet gaan en over 't algemeen de armoede gelegenid mogt worden. Met dankbaarheid kan men ook terugzien op de uitslag der zomer-visscherij, die alhier met net bomsschuiten is gedreven, zijnde daarbij de vangst goed en de prijzen hoog geweest.

Thans wordt nog gevischt met enkele booten, schelvisch, doch met geen gunstig gevolg. Van tot tijd komen ook aan strand Zandvoortsche visschers, die hunnen verschen visch voor goeden prijs afzetten.

Amsterdam 7 november. — De Provinciale Staten der provincie Noord-Holland hebben besloten, de vergroting van het gesticht Meerenberg, die den bijbouw van eene inrigting voor de ongeneslijken zal geschieden. Op de suppletioire begrooting van het gesticht is daartoe eene som van f 36,000 uitgetrokken.

Hoorn 7 november. — Nu reeds worden te Bovenhout, in de nabijheid dezer stad, gelden ingezameld om den 18 juni des volgenden jaars, den vijfjarigen gedenkdag van den slag van Waterloo, te gedenken. Het dorp telt betrekkelijk weinig woners, toch heeft men reeds meer dan duizend gulden bijeengebragt, welke som zeker nog meerderd zal worden, vooral wanneer andere dorpen uit de buurt zich bij Berkhout aansluiten.

Utrecht 8 november. — De kweekelingen van het groot Rijkshospitaal ontvangen sedert september meer practisch onderrigt in de oogheekunde. Dr. J. A. Fles, docent in de ontleekkunde en ziele-gemeelde inrigting, houdt zich elke dag 's morgens van 9—10 ure onledig met in tegenwoordigheid der kweekelingen aan ooglijders gratis hulp te verleen. Met goeden uitslag zijn reeds eenige gevallen geschied en het getal patienten is tot 12 geklommen. (U. D.)

Op de gisteren alhier gehouden St. Maartenpaardenmarkt waren ongeveer 600 paarden aangebragt de handel, vooral in veulens, was niet levendig, doch de prijzen waren gedrukt, vooral door afwezigheid van vreemde kooplieden en duurte van het voeder.

Middelburg 7 november. — Zaterdag middag ter reede van Vlissingen teruggekeerd het oorlogsschip Sacramento der Noordelijke Staten van Amerika.

Tilburg 7 november. — Gisteren avond ten zes ure is per spoortrein alhier gearriveerd Z. K. de Kroonprins der Nederlanden. Z. K. H. is incognito en heeft zijn intrek genomen in het Hotel du Cygne d'or. Naar men verneemt zal Z. K. alhier een paar dagen vertoeven, om deel te nemen aan eene jagtpartij, welke hem door den heer G. eigenaar der jagt in de omstreken dezer stad, geboden wordt.

Maastricht 7 november. — Door Z. M. den Koning van België is benoemd tot kommandeur der Leopolds-orde, de generaal-majoor W. J. Knip, bevelhebber der 7de militaire afdeeling alhier.

Zalt-Bommel 7 november. — Op de paardenmarkt, heden te Hedel gehouden, waren ongeveer 700 paarden aan de lijn. De markt werd druk bezocht, ook door buitenlandsche kooplieden: en ofschoon er slechts lage prijzen konden worden bedongen, was de handel vrij levendig, doch alleen in 1½ jarige paarden.

Arnhem 8 november. — Bij Raadsbesluit van gisteren is besloten tot aankoop van ongeveer 4 bunders grond aan de noordzijde van den Westervoortschen dijk, voor f 28,000, ten einde daarop eene gasfabriek te plaatsen en het overschietende terrein voor exercitieplein te gebruiken. Ofschoon de bundel duur betaald wordt, is die koop toch zeer voordelig, daar geen beter terrein te bekomen was, terwijl het tevens bij uitstek geschikt gelegen is.

Apeldoorn 7 november. — Z. M. arriveerde heden voormiddag omstreeks negen ure met gevolg op het Loo en begaf zich een paar uren daarna op de jacht. Hoe lang Z. M. aldaar zal verblijven, is nog geheel onbepaald: men vleit zich tot na de helft dezer maand.

Lochem 7 november. — Bij het graven in den tuin der heeren Broekmaat alhier, wier huis aan de Markt, doch welke tuin in de Bagijnestraat gelegen is, is jl. zaterdag een beeldje gevonden van ruim een palm grootte, voorstellende een priester met het misboek in de eene en de kelk in de andere hand. Het beeldje schijnt gegoten te zijn en moog gediend hebben om op een pin of standaard gestoken te worden, daar van onderen eene opening is. Het is zeer gaaf en ongeschonden en de kleeding is die der Broeders van 't gemeene leven. Zoo als bekend is, had Lochem twee conventen der Zusters van die Vereeniging, en terwijl men wist dat het groote convent had gestaan in de achterstraat ter plaatse waar thans de jongste predikant der Herv. gemeente woont, kon men van het kleine convent geene nadere aanwijzing doen, dan dat dit in de Bagijnestraat zijne inrigting had gehad. Door het ontdekken van verscheidene zware fondamenteen en het vinden van dat beeldje, mag men thans als uitgemaakt beschouwen, dat het kleine convent heeft gestaan aan den ingang der Bagijnestraat, nabij de Markt. De eigenaar van het huis heeft het beeldje eenigzins gerestaureerd, doch de kleur bewaard, door het voetstuk onveranderd te laten.

Koninkl. en Ministeriële Besluiten enz.
Bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken is met 1 dec. a. s. bevorderd tot opz. van den waterstaat 3de kl. de opz. 4de kl. D. van der Werf, en na voorafgaand examen benoemd, tot opz. van den waterstaat 4de kl., A. J. Augustijn.

Marine en Leger.
Met den 16 dezer wordt de luit. ter zee 1ste kl., jhr. A. Meijer, thans non-actief, geplaatst op Zr. Ms. wachtschip te Willemsoord.

— De 1ste luit. H. A. Callenfels, van het algemeen depôt van discipline te Naarden, is op verzoek in rang overgeplaatst bij het 2de regem. infanterie te Maastricht, en te zijner vervanging is de 1ste luit. W. K. F. Meijer van het 7de reg. infanterie bij gemeld depôt overgeplaatst.

— Tegen het laatst dezer maand zullen van het instructie-bat. 6 onderofficieren naar 's Gravenhage vertrekken, om aldaar de vereischte examina's voor den rang van 2de luit. af te leggen, die aldaar plaats zullen hebben onder presidium van den luit.-generaal Duycker.

Aanbestedingen.
Ll. vrijdag is aan het lokaal van het Prov. Gouvernement te Middelburg, bij enkele inschrijving aanbesteed het herstellen en onderhouden van 's Rijks zeekeringen te Vlissingen en Veere, gedurende de drie eerstvolgende jaren. Hiervan is aannemer geworden de heer W. van Uije J. Jz., aldaar, voor f 14,997 per jaar.

Regtzaken.
De acte van beschuldiging, opgemaakt tegen H. Westerman, luidt aldus:

De Procureur-Generaal bij het Prov. Gerechtshof in Zuid-Holland geeft te kennen, dat bij arrest van terzetting van hetzelve Gerechtshof, in raadkamer vergaderd, van den 25 october 1864, naar 's Hof's openbare terzitting is verwezen H. Westerman, oud 35 of 36 jaren, timmerman, geboren en wonende te Delft, zijnde hij thans gedetineerd in het huis van arrest te 's Gravenhage.

En verklaart de Procureur-Generaal, dat uit de instructie dezer procedure resulteert:

Dat de heer Commissaris van Politie te Delft, blijkens het daarvan op zijn ambtseed opgemaakt proces-verbaal, vernomen hebbende, dat de heer wethouder van der Mandele op 4 sept. jl. door den beschuldigde moedwillig was verwond, zich naar de woning van den verwonde heeft begeven; dat hij dezen aldaar, staande, bezig vond, met behulp van de heeren heelmesters Gutteling en Küller, schoon linnen en andere kleederen aan te trekken; dat door den heelmester Gutteling op eene aanwezige gestoken buikwond een verband is gelegd, nadat de verwonde ontdaan was van de kleederen, door hem dien dag gedragen, zijnde het vest, de pantalon en de gordel, waarin teekenen van den toegebragten steek aanwezig waren, alstoen door gezegden ambtenaar in beslag genomen.

Dat mr. J. van der Mandele, wethouder te Delft, heeft verklaard: dat de beschuldigde op den 4 september jl., omstreeks half vijf ure, aan zijn huis zich heeft aangemeld om hem te spreken, doch omdat getuige aan tafel zat, is afgewezen, met last om een uur later terug te komen; dat de beschuldigde zich ongeveer ten half zes ure weder heeft aangemeld en bij hem is gebragt: dat hij zich toen beklagde over de door de commissie van fabricage van den Gemeenteraad te Delft genomen beschikking, om het Gymnasium van den Doele te verplaatsen naar de lokalen boven de Stadswaag, waardoor hij van zijne woning werd beroofd, terwijl hij geene andere kon vinden; dat getuige hem daarop bevestigd had gezegd, dat de stads-architect de Bruyn Kops belast was met de uitvoering van dien maatregel, dat hij dezen eens moest gaan spreken, en er dan wel wat te vinden zou zijn; dat de beschuldigde daarop had uitgeroepen: »Bruyn Kops dat is maar een lor,» met zijn rechterhand op de borst tusschen zijn kleeren had gegrepen, den getuige met die hand een stoot tegen den buik had toegebragt, en kamer en huis had verlaten; dat hij, niet gezien hebbende dat de beschuldigde een scherp werktuig in de hand had, eerst dacht niet verword te zijn, maar al spoedig onthouder gekwetst te zijn en een steekwond te hebben bekomen, welke door zijn vest, pantalon, gordel (ten processe voorhanden), alsmede door zijn overhemd, hemd en flanelen hemd was doorgedrongen; dat die wond op 9 september jl. reeds weder gesloten was, en hij op 13 september

geheel was genezen; dat hij daarvan weinig letsel heeft gehad, en daardoor in zijne gewone werkzaamheden niet is verhinderd; dat hij niet kan verklaren of de beschuldigde dronken was, maar dat hij vol haat en nijd scheen; dat de moeder van den beschuldigde in de lokalen boven de Stadswaag, vroeger en ook nu weder, slechts ééne kamer, als vrije woning, in haar gebruik had; dat daarbij drie andere kamers waren, waarover zij beschikken kon als er geene vergadering was; dat de beschuldigde daarvan door inwoning bij zijne moeder gebruik maakte, maar de beschikking over die kamers haar thans weder was ontnomen, iets, waarover de beschuldigde ontevreden was; dat getuige reeds vier weken te voren aan den architect de Bruyn Kops gelast had, uitvoering te geven aan alles wat dienen moest om de inrigting van het Gymnasium te bespoedigen; dat hij dien last had gegeven in hoedanigheid van waarnemend Burgemeester en President der commissie van fabricage, als zijnde de Burgemeester afwezig, toen het besluit tot ontruiming van voormelde kamers door de gezegde commissie werd genomen; dat de beschuldigde daarom moest vermeen: dat hij zich bij hem getuige over die zaak moest vervolgen.

Dat uit een extract der notulen van den Gemeenteraad te Delft, dd. 1 september 1863, blijkt van de herbenoeming van den vorigen getuige tot Wethouder en van zijne aanneming van dat ambt. — Dat blijkens een extract uit de notulen van Burgemeester en Wethouders der stad Delft, betreffende de fabricage-zaken, de vergadering van den 1 augustus 1864 door den heer van der Mandele is gepresideerd als zijnde Zijn Ed. Achth. gedurende de afwezigheid van den Burgemeester met de waarneming van diens functien belast; dat in die vergadering is besloten, uitvoering te geven aan de overeenkomst met curatoren van het Gymnasium, om voor een jaar het onderwijs te doen geven in de lokalen boven de waag, als zijnde het lokaal in den Doele ten behoeve van eene andere inrigting in gebruik genomen.

Dat G. Smink heeft verklaard: dat de beschuldigde op den 4 september jl. een weinig na vier ure is gekomen ten huize van den vorigen getuige, om dien te spreken, maar deze juist aan tafel gaande, hem getuige had gelast den beschuldigde te zeggen over een uur weer te komen; dat de beschuldigde zulks heeft gedaan en toen bij zijn heer is toegelaten; dat de beschuldigde niet beschonken was, maar beleefd doch dringend het verzoek heeft gedaan: dat getuige echter in den gang was, toen de beschuldigde de voorkamer en het huis verliet, en dat hij eenige oogenblikken later door zijn heer is geroepen om een chirurgijn te gaan halen; dat J. Schilperoot, weduwe van E. Westerman, moeder van den beschuldigde, heeft opgegeven, dat zij sedert ruim twintig jaren woont in de kamers van de Stads-waag te Delft, waar zij nog woont; dat aan den beschuldigde, die steeds bij haar gewoond heeft, is toegestaan ook na zijn huwelijk aldaar met zijne vrouw tot wederopzegging toe te blijven wonen; dat zij daar 1 kamertje had, tevens dienende voor keukentje, doch over 3 andere kamers kon beschikken, wanneer er geene vergadering was; dat zij door de veranderde bestemming dier kamers voor het Gymnasium, het gebruik er van zou verliezen; dat dit den beschuldigde heeft gehinderd, die daarover telkens zijn misnoegen te kennen gaf; dat haar zoon hevig opstuit als hij driftig is en dikwerf misbruik van sterken drank maakt; dat hij met zijne vrouw op 4 september besloten had eene andere woning te huren; dat zij niet weet dat de beschuldigde naar den heer van der Mandele ging en zij hem ook geen beitel van huis heeft zien medenemen.

Dat de chirurgijn M. S. Gutteling heeft verklaard, dat hij op 4 september jl. kwartier vóór zes ure is geroepen ten huize van den eersten getuige: dat deze eene verwonding bleek te hebben in de regter bovenbuikstreek, veroorzaakt door een stekend werktuig; dat de wonde eene halve duim breed was, en bij het invoeren van het stilet niet in de buikholte, maar ongeveer een halve duim in den buikwand doordrong; dat de verwonding van lichte aard was en spoedig moest genezen; dat de ten processe voorhanden kleederen die zijn, welke de heer van der Mandele tijdens de verwonding droeg; dat de beitel volkomen past in de scheuren dier kleederen door den steek veroorzaakt; dat de inspecteur van politie D. van der Pijl heeft verklaard, dat hij zich op den 5 september jl. door den beschuldigde heeft doen aanwijzen de plaats, waar deze volgens zijn zeggen den beitel in «den Vliet» zou hebben geworpen; dat hij vervolgens aan den getuige van den Berg heeft gelast naar den beitel te baggeren, en deze hem eenigen tijd daarna heeft gezegd, den ten processe voorhanden beitel op de aangewezen plaats te hebben opgebaggerd; dat L. F. la Housse de verklaring van den vorigen getuige in allen deele heeft bevestigd; dat C. van den Berg heeft verklaard, dat de inspecteur van der Pijl hem op den 5 september jl. heeft opgedragen in de »Kastanje», uitkomende in den Haagsechen Vliet», naar een beitel te baggeren; dat hij aldaar op ongeveer honderd pas voorbij de spoorwegbrug en op 24 el afstand van den wal, aan de zijde van Rijswijk heeft gevonden den ten processe voorhanden beitel; dat L. Zuidgeest heeft verklaard op 5 september jl., omstreeks 4 ure des namiddags, den vorigen getuige bezig te hebben gevonden met baggeren naar een beitel in de »Kastanje», dat hij nog zeide, »dien zal je niet vinden», doch dat nadat hij zich een eind had verwijderd, van den Berg hem riep, dat hij den beitel al gevonden had, en hem, dien in de hoogte houdende, toonde, dat hij daarop bij hem kwam en hem den gevonden beitel liet zien.

Dat de beschuldigde, zijne schuld erkennende, heeft opgegeven, dat hij ten gevolge van verleend schriftelijk verlot, met zijn huisgezin was inwonende bij zijne moeder E. Westerman, welke vrije woning geniet in lokalen aan de gemeente Delft behoorende, boven de stads-waag aldaar; dat in een gedeelte dier lokalen het Gymnasium zou worden gevestigd, waardoor de woning zijner moeder zou worden beperkt tot de geringe ruimte haar bepaaldelijk voor woning toegestaan, zoodat hij voortaan voor eene woning moest zorgen; dat hij wel geen het minste recht op vrije woning had, maar toch verstoord was over die verhuizing, daar hij niet gewaarschuwd was, en begreep geene woning meer te kunnen vinden; dat hij, vernomen hebbende dat de wethouder van der Mandele waarnemend Burgemeester was, tijdens het nemen van het besluit, en dus de oorzaak van dien maatregel, bij hem daarover op 4 september jl., ten half vijf ure is gaan spreken, en toen van den knecht heeft vernomen over een uur terug te komen; dat hij naar zijne woning teruggekeerd op nieuw van zijne vrouw klagen over de verhuizing hoorde, en, door den drank verhit, daarover baloorig geworden, naar boven in zijne werkplaats is gegaan, en van zijn gereedschap een beitel ter breedte van een Nederlandschen duim heeft ge-

nomen, en in zijn zak heeft gestoken: dat hij vervolgens weder naar den eersten getuige is gegaan en zich tegen deze heeft beklagd over de verhuizing; dat hij daarop ten antwoord bekomen heeft, dat deze daaraan niets kon doen, dat de heer Bruyn Kops daarmede belast was, en hij er dien over moest gaan spreken; dat hij zonder recht te weten wat hij deed, daarop den heer van der Mandele een steek met voormelden beitel heeft toegebragt, het huis verlaten, en de stad uitgelopen is naar het jaagpad langs de Haagsche Vaart tot aan den Vliet »de Kastanje»; dat hij daar over de brug is gegaan voorbij de tapperij »het Haantje», en iets verder den beitel in den Vliet heeft geworpen; dat hij niet weet tot den eersten getuige te hebben gezegd »de Bruyn Kops is maar een lor»; dat hij zich op aandraden van Lindeman vrijwillig bij de politie heeft aangegeven; dat hij den ten processe voorhanden beitel herkent als zijn eigendom, en als het voorwerp, waarmede hij het misdrijf heeft gepleegd.

En wordt mitsdien: »Hendrik Westerman», door den Procureur-Generaal beschuldigd van: »Gewelddadigheid tegen een magistraatspersoon van het Regeringsbestuur ter gelegenheid van de waarneming zijner bediening, waardoor bloedstorting en kwetsing is veroorzaakt, gepleegd met voorbedachten rade.»

In deze zaak zal de advocaat-generaal van Maanen de functien van het O. M. waarnemen, terwijl als verdediger aan den beschuldigde is toegevoegd mr. J. B. Bergsma.

Den 17 dezer zal de zaak van H. Westerman voor het Prov. Gerechtshof in Zuid-Holland worden behandeld.

— De Hooge Raad, kamer van strafzaken, heeft gisteren behandeld de beroepen van: 1º den procureur-generaal bij het Hof in Zeeland, tegen een arrest van dat Hof in zake W. M. Karelse, vrouw van F. Baren, schuldig verklaard aan diefstal, doch wegens verzachtende omstandigheden slechts tot 1 jaar gevangenisstraf veroordeeld, en 2º J. F. C. de Planque, tegen een arrest van het Hof in Gelderland, waarbij hij is schuldig verklaard aan diefstal bij nacht, in de aanhoorigheid van een bewoond huis en met inbraak, en aan diefstal in eene herberg, waarbij hij was ontvangen, en zulks na reeds vroeger eene cellulaire gevangenisstraf te hebben ondergaan, en te dier zake veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van 6 jaren en in de kosten. In de eerste zaak werd het rapport uitgebragt door den raadsh. Huguenin en in het laatste door den heer Wintgens; advocaat-generaal Römer heeft in beide zaken geconcludeerd tot verwerping. Uitspraak bepaald in de eerste zaak op 22, en in de tweede op 15 dezer. Voorts heeft de advocaat-generaal Römer conclusie genomen in de zaak van A. Scholte c. s., tegen een vonnis van het kantongeregter te Eindhoven. De Adv.-generaal heeft geconcludeerd tot vernietiging van het vonnis, alleen voor zoo ver de requiranten gezamenlijk zijn veroordeeld, tot eene geldboete van f 250, en dat de Raad, ten principale recht doende, ieder hunner zal veroordeelen in eene boete van f 10 enz., en dat voorts het O. M. zal worden verklaard niet-ontvankelijk in zijn eisch tot terug-gave. De uitspraak is bepaald op 29 dezer.

— De Hooge Raad, kamer van strafzaken, heeft bij arrest van heden vernietigd het vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Hoorn, in zake A. Schaap en G. Schaap, voor zoo ver van dat vonnis is gekomen in cassatie, en ten principale recht doende, den gerequireerde nog veroordeeld in eene boete van f 10 enz. — Voorts heeft de Raad verworpen de beroepen van: 1º den officier van justitie bij de Regtbank te Amsterdam, tegen een vonnis in zake J. Perk en G. D. Perk, waarbij zij van alle rechtsvervolging zijn ontslagen, ter zake van beweerde overtreding van de wet op de uitoefening van de jacht en visscherij; 2º A. van den Heuvel Jr. tegen een arrest van het Hof in Zuid-Holland, waarbij hij, wegens valsheid in geschriften, is veroordeeld; 3º den procureur-generaal bij het Hof in Gelderland, tegen een arrest van dat Hof in zake G. Holterman. — Wijders heeft de advocaat-generaal Karseboom conclusie genomen in zake W. Kosters en J. Haak, tegen een arrest van het Hof in Noord-Holland, waarbij zij wegens diefstallen, of medeplichtigheid daaraan, zijn veroordeeld. Adv.-generaal heeft geconcludeerd ten deele tot niet-ontvankelijk verklaring en overigens tot verwerping. Uitspraak 22 dezer. — Eindelijk zijn behandeld de beroepen van: S. M. G. van Logchem, tegen een arrest van het Hof in Gelderland, waarbij de requirant wegens arglistige wegneming van eens anders goed is veroordeeld tot eene gevangenisstraf van eene maand. Rapporteur raadsh. Voorduin. Advocaat-generaal Karseboom heeft geconcludeerd tot verwerping. Uitspraak 22 dezer. 2º H. van der Meulen, tegen een arrest van het Hof in Friesland, waarbij de requirant, wegens diefstal met buitenbraak enz., is veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van zeven jaren. Rapporteur raadsh. Jolles. Advocaat-generaal Karseboom heeft geconcludeerd tot verwerping. Uitspraak 15 dezer.

— Tot aanvulling van het bericht van de uitspraak van het Provinciaal Gerechtshof in Noord-holland, in de zaak van den hoofdonderwijzer te Potten, diene dat het Hof te gelijk de in vrijheidstelling van den veroordeelde heeft bevolen, hetgeen zich daardoor laat verklaren, dat het wanbedrijf, waaraan de beklagde is schuldig verklaard, behoort tot die correctie strafzaken, waarin volgens de wet geen bevel van voorloopige gevangenneming mag worden verleend. — Verder verneemt men dat de procureur-generaal zich in cassatie heeft voorzien tegen het bevel tot in vrijheidstelling.

— Jl. donderdag heeft de kantonregter te Assen uitspraak gedaan in de vroeger door ons vermelde zaak tusschen een geneesheer te Stadskanaal en iemand te Maten, gemeente Emmen, waarbij eerst-gemelde eisch deed tot betaling van gepraeusterde diensten, waaronder die van het afzetten van het been der vrouw van den laatsten, en van geleverde medicamenten, en de laatste, in reconventie, schadevergoeding vorderde voor het bedoelde been, hetwelk de geneesheer zou hebben medegenomen. Gelijken zich zal herinneren, is in dit proces de vraag ter sprake gebragt, of de beenen eener getrouwde vrouw al of niet tot de huwelijksgemeenschap behooren.

Velen hadden gehoopt, dat de kantonregter deze vraag had beslist. Z. Ed. Achth. heeft dit echter niet gedaan, en, ten aanzien van den eisch des geneesheers, de dagvaarding nietig verklaard, als zijnde daarin niet behoorlijk omschreven, wat gevorderd werd, met veroordeeling van den eischer in de kosten, en, met betrekking tot den eisch in reconventie, dien ontzegt, op grond, dat er wel was beweerd, dat de gedaagde, eischer in reconventie, door het medenemen van het been schade had geleden, maar die schade niet was bewezen, noch aangenomen te bewijzen.

Kerk- en Schoolnieuws.
Te Hellevoetsluis is tot predikant bij de Hervormde gemeente beroepen ds. P. S. van Ronkel, th. dr., thans te Maasland.

Ongelukken, Misdrijven enz.
Ll. donderdag is te Veghel brand ontstaan in het huis bewoond door Johannes Seegers, welke zoo hevig toenam, dat in betrekkelijk korten tijd huis, schuur en stal, benevens een os, twee koeijen, een kalf, een varken en den geheelen voorraad oogst en inboedel eene prooi der vlammen werden.

— In den nacht van 5 op 6 dezer openbaarde zich te Sneek brand in de looijerij, toebehoorende aan den heer Joostra: door tijdig aangebragte bluschmiddelen was men het vuur spoedig meester.

V A R I A.
Als eene zeldzaamheid mag men aanstippen, dat de heer F. Keunen Fz., te Stratum, dezer dagen onder de vinknetten heeft gevangen een valk, nagenoeg wit, doch kleiner dan onze gewone valken; uit de verschijning dier vreemde vogels en het gering aantal vallende vinken, volgens de vinkenvangers zwerfers genoemd, wil men een strengen en langdurigen winter voorspellen.

Kunstnieuws.
HOOGDUITSCH E OPERA.
Der Templer und die Jüdin.
Opera van H. Marschner.

De inhoud van Walter Scott's roman »Ivanhoe» is te algemeen bekend, dan dat we eene uitvoerige beschrijving zouden behoeven te geven van de dramatische omwerking daarvan tot romantische opera door W. A. Wohlbrück. Dat de vervaardiger van den opera-tekst den titel zijner opera niet eensluidend met dien van den roman genomen heeft, laat zich allezins regtvaardigen, daar niet alleen de tempelridder en de Jodin het best voor hoofdfiguren zijner opera geschikt waren, maar ook in den roman zelf de personen van Brian de Bois Guilbert en Rebecca zoo sterk op den voorgrond staan, dat daardoor zelfs de persoon van Ivanhoe een weinig overschaduw wordt. Een zoodanig geval komt in de romans van Walter Scott méér voor, daar het dezen auteur miinder te doen was om de geschiedenis van één bepaalden hoofdheld te schrijven, dan wel om een juist tafereel van een zeker tijdperk der geschiedenis terug te geven. Op grond van deze omstandigheid mag men dan ook in der *Templer und die Jüdin* niet die éénheid in handeling verwachten, welke anders aan een oorspronkelijk drama eigen moet zijn, en zoo bekleeden dan ook in de opera nevens het voorval tusschen den Tempelier en de Jodin, ook de terugkomst van Richard Leeuwenhart en diens eerste ontmoetingen in Engeland eene ruime plaats. Mogt dit gebrek aan dramatische eenheid wellicht in zekere mate nadeeligen invloed hebben uitgeoefend op de muziek van Marschner, niettemin heeft Wohlbrück den inhoud van den roman getrouw terug gegeven en de gang der handeling is, behoudens enkele punten, vloeiend genoeg om den toeschouwer aangenaam bezig te houden. — De gesproken dialoog, welke eerst later door de kritiek uit de romantische opera is verbannen, komt in deze opera wel wat te veel voor, ten minste in de eerste acte, doch schijnt hier eenigzins gemotiveerd te zijn, daar anders slechts een groot aantal kleinere zangpartijen zouden ontstaan zijn, die den componist eenigermate in verlegenheid gebragt zouden hebben. Over eenige gebreken in den zangtekst spreken we later. Omtrent de handeling van het stuk zou men nog kunnen aanmerken, dat de 1ste scène van het 3de 'edrijf tamelijk onbeduidend is. Het verzoek aan *Ivanhoe*, om als kampvechter voor Rebecca op te treden, had wel iets interessanter kunnen ingekleed worden, waardoor dit tooneel eene betere figuur tusschen de beide scènes op de geregt-plaats der Tempeliers zou gemaakt hebben.

We vinden in deze opera vele van de eigenaardige muzikale verdiensten van Marschner terug; enkele schoonheden overtreffen zelfs die zijner andere partituren. Daarentegen moet het dramatische gedeelte der muziek in der *Templer und die Jüdin* in meer dan een opzicht wijken voor dat van *Hans Heiling*. Al dadelijk verkrijgt men den indruk, dat de partijen der beide hoofdpersonen Guilbert en Rebecca niet met dat geluk behandeld zijn, hetwelk men anders van Marschner gewoon is. Twee omstandigheden schijnen den componist daartoe in den weg gestaan te hebben. In de eerste plaats kan het gebrek aan eenheid in de handeling de aandacht van den componist wel wat te veel van de hoofdpersonen hebben afgeleid, zoodat hij zelfs de andere gedeelten van den tekst met bijkbare voorliefde heeft behandeld. Doch meer bepaaldelijk schijnt hem de gerektheid en groote onevenredigheid in de onderdeelen van den tekst der hoofdpartijen hinderlijk geweest te zijn. Deze gebreken treden bijzonder op den voorgrond in het groote duet tusschen Guilbert en Rebecca in het eerste bedrijf, als ook in de groote scène en aria van den Tempelier in de tweede acte. In eene vroegere kritiek over *Lohengrin* zeiden wij, dat de veel te breedvoerige tekst-behandeling, welke Wagner als vasten regel heeft aangenomen, reeds lang te voren bij uitzondering in de Marschnersche opera's voorkwam en door dezen componist met meer geluk op muziek is gebragt. Zulks geldt echter wel voor de andere opera's van Marschner, maar niet voor de opera, die wij thans bespreken. Zowel de partij van Guilbert als van Rebecca heeft er door geleden. Van de drie in zeker opzicht beroemde Marschnersche baryton-partijen is die van den Tempelier dan ook de minst dankbare, ofschoon het ook hier en daar niet aan schoonheden in deze partij ontbreekt. De partij van Rebecca is op meer dan eene plaats schoon te noemen, maar wordt ontsierd door te veel herhaling van de hoofdmotieven, en is niet vrij van »stijheid door vreemde modulatiën. De partij van *Stet* Beauvernois is van geene groote betekenis, sijnrsdt op verscheidene plaatsen goed door de orkest-besetting ondersteund en gekleurd. Rol en partij van *Ivanhoe* zijn bijna geheel met elkander in tegenspraak. De rol is die van eenen helden-tenor, ofschoon *Ivanhoe* eene half jiddelelike, half werkzame rol vervult, maar de partij is op eene kleine bijzonderheid na geheel lyrisch. Muzikale schoonheid is in deze partij niet bepaald aanwezig. — Tegenover dit alles staan echter weder eene menigte goede hoedanigheden, waardoor der *Templer und die Jüdin* nog altijd eene eervolle plaats onder de Duitsche romantische opera bekleedt. De twee liederen met koor van *Bruder Tuck* zijn een paar juweeltjes van echt Duitschen humor en frisschen jovialen stijl, gelijk geen ander componist zich beroemen kan, geschreven te hebben. Ook de beide liederen van *Wamba* zijn regt lieve composities. Sterk op den voorgrond treedt in deze opera het mannenkoor, hetwelk dan ook eene hoogst dankbare partij te vervullen heeft. Prachtig is de stijl van het koor der Tempeliers met de figuraalbegeleiding van het strijkquartet, voorkomende in het finale der 2de acte. Onder de gemengde koorren munt vooral uit de inleiding van hetzelfde finale: »Wie so ernst und feierlich das Gericht beginnt!»

De orchestratie is op vele plaatsen schoon te noemen; daarentegen is de ouverture (behalve de inleiding), wat inhoud betreft, niet van hoore betekenis en laboreert vrij sterk aan gemeenplaatsen.

Over de uitvoering bij de eerste voorstelling mag geen bijzonder gunstig oordeel geveld worden. Het scheen ons toe, alsof de instudering met te veel overhaasting had plaats gehad, en er geen genoegzaam aantal repetitiën gehouden was.

Mevrouw *Roll-Majerküfer* zoowel als de heer *Pohl* hadden blijkbaar nog met de moeilijkheden hunner partijen te kampen, terwijl ook het orkest vrij onzeker

ADVERTENTIEN.

Voorspoedig bevallen van een ZON J. L. DEN BAARS — VAN DER VLUGT.
Middelkarnis 7 November 1864.

Bevallen van eene DOCHTER J. L. HAGERS, geliefde Echtgenoot van

Rotterdam J. H. VAN DEN ENDE.
8 November 1864.
Eenige kennisgeving.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, bij gelegenheid onzer 25jarige Echtscheiding ontvangen, betuigen wij, ook uit naam onzer Kinderen, onzen hartelijken dank.

Rotterdam H. VERVOORT, J. S. VERVOORT, DE RIEMER.
9 November 1864.

IJZEREN MOLENROEDEN.

De Ondergeteekenden maken bekend, dat bij hen gemaakt worden MOLENROEDEN van PLAATIJZER, in denzelfden vorm als de Houten Roeden, welke zij gedurende zes jaren voor hunne rekening nemen.

De Prijs van ééne Roede, lang 80 Amst. voeten, is f 350, iedere voet wat dezelve langer wordt f 10 meer, tot en met de 89 voet; van 90 voet lengte iedere voet f 15 meer.

Ook zijn zij bereid de adressen op te geven van meer dan 20 Polderbesturen, alwaar men de noodige informatie kan bekomen hoe dezelve bij de meeste 8 à 10 jaar voldaan hebben.

GEBR. B. POT, Elshout b/d. Kijnderdijk.
Zie Nieuwe Rotterd. Courant van 28 Mei 1863.

Stoombootdienst

TUSSEHEN

ROTTERDAM EN BERGEN

(via HULL).

Het Stoomschip AMICITA, Kapit. B. R. KOEKROEK, zal van hier naar BERGEN (via Hull) vertrekken DONDERDAG 10 dezer, des morgens vroeg. Adres bij de Agenten D. BURGER & ZOON.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

VEILING TE AMSTERDAM,
op WOENSDAG den 23 NOVEMBER 1864, van ongeveer
37,400 Balen JAVA KOFFIJ, liggende te Amsterdam.
31,600 " JAVA KOFFIJ, liggende te Rotterdam.
8,200 " JAVA KOFFIJ, liggende te Middelburg.
7,900 " JAVA KOFFIJ, liggende te Dordrecht.

De Monsters der geheele Veiling zijn te bezichtigen te Amsterdam en te Rotterdam, den 10, 11, 12, 21, 22 en 23 November, en op dezelfde dagen te Middelburg en Dordrecht, die van hetgen aldaar liggende is; terwijl van den eerstgemelden dag af, op elke der aanvoerplaatsen van de aldaar liggende KOFFIJ, Proefmonsters tot den prijs van 60 Cents per half Ned. Pond verkrijgbaar zijn.
Amsterdam, 8 November 1864.

VERKOOPING VAN EENEN

zeer netten INBOEDEL.

De Notarissen PAATS & NIERSTRASZ, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens onder directie van VAN MARLE & DESILLE, op Maandag den 21 November 1864, des voormiddags ten 10 ure, aan de Kruiskade, wijk 14, n.º 781a, te Rotterdam, publiek te Verkoopen:

Eenige Gemaakte JUWEELEN, Gemaakt GOUD en ZILVER, PORSELEIN, KRISTAL, GLAS- en VERLAKTWERK, TAFEL- en BEDLINNEN, BEDDEN, MATRASSEN, DEKENS, SPREIJEN, LEDEKANTEN met Behangsels, KABINET, BOEKEN-, LINNEN- en andere KASTEN, CHIFFONNIÈRE, EET-, THEE- en SPEELTAFELS, CANAPÉ'S, FAUTEUILS, STOELN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDULES, KANDELABRES, VLOERKLEEDEN, HAARDEN, KACHELS, FORNUIS, MANGEL, PERS, KOPER, TIN, enz. — Vrijdag en Zaterdag te voren, van 10—4 ure, te zien.

Op ZATURDAG den 3den DECEMBER a. s.

zal verschijnen het **Eerste Nummer van het ROTTERDAMSCH WEEKBLAD**

Prijs f 1.— per 3 maanden.

De Intekening is bij alle Boekhandelaren opgesteld, alsmede bij den Uitgever

P. C. Hoog.

Geprojecteerde STAATS-SPOORWEG door Rotterdam.

Door de Boekhandelaren J. VAN BAALEN & ZONEN zal worden uitgegeven: **Eene serie van ZEVEN GEZIGTEN** op de belangrijkste punten van den geprojecteerden Staats-Spoorweg door Rotterdam, in gestedrukte Platen.

Prijs der geheele Serie f 7, van elke Plaat afzonderlijk f 1.25. De EERSTE PLAAT, welke: **Het Stationsgebouw op de Beursbrug** (van de Zuidlaak gezien) voorstelt, is verschenen. De tweede Plaat: **Het Westnieuwland** (van den Open Rijstuijn gezien), is onder handen en vóór of op den 21 dezer gereed zijn.

Rotterdamsche Schouwburg.

WOENSDAG 9 NOVEMBER 1864:
Der Templer und die Jüdin, grosse Romantische Oper in 3 Acten. Musik von MARSHNER. *Aanvang ten 7½ ure.*

VRIJDAG 11 NOVEMBER 1864:

Laurierboom en Bedelstaf, of drie jaren uit het leven van een Dichter, met een Naspel **Bedelstaf en Lauweren**, of *Twintig jaren na den dood*, Drama in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van Carl von Holtei. In geruimen tijd niet vertoond. (Op vereerend verlangen.) Gevolgd door: **DOCTOR PESCHKE**, of *Kleine Heeren*, Blijspel met Zang in 1 Bedrijf. *Aanvang ten 7 ure.*

Verwacht, op Zondag 13 November 1864: **De Schipbreuk der Medusa**, Geschiedkundig Tooneelstuk in 5 Bedrijven, naar het Fransch; versierd met Nieuwe Decoratiën, vervaardigd door en onder opzigt van J. Ed. de Vries. In een geruimen tijd niet vertoond.

Schouwburg Kruiskade. DEUTSCHES THEATER, onder Directie van M. D'HAIBÉ. DONDERDAG 10 NOVEMBER 1864:
Christoph von Renate, met medewerking van CHARLES BERNARD, Danser op ééne been; 1ste Dans Le Postillon, 2de Boléro, 3de Le Manoeuvre de Matelot. *Aanvang ten 9 ure.*

PRIJZEN DER PLAATSEN:
Loge f 1.25. Parterre f 1.— Galerij 40 Cents.
6 Loge-Kaarten ..... f 6.—
6 Parterre Kaarten ..... f 4.50
zijn voor deze Voorstelling aan het Bureau tot des avonds ten 6 ure verkrijgbaar.

Eerste Quartet-Soirée, der Heeren Ed. Rappoldi, A. J. Schmitzler, C. Wien en J. Verhey, op MORGEN, Donderdag 10 November 1864, in den Foyer van den Grooten Schouwburg (1e Etage). *Aanvang 's avonds 8 ure. Toegang f 1.25.*

J. N. van Houten, M. Breukelman, C. W. Breukelman, J. N. van Houten Jr., H. C. van Alphen Jr. en J. G. van Alphen, Makelaars te Rotterdam, zullen op HEDEN den 9 November 1864, des avonds ten 6½ ure, in het Notarishuis aan de Gelderschedijk Veilen: **900 GEZOUTEN**

Buenos-Ayres HUIDEN, aangevoerd per de Schepen » Rosa T. » en » Paulina » van BUENOS-AYRES. Nadere onderrigting bij bovengenoemde Makelaar

Publieke Verkoop.

De Notaris J. J. DE RAADT, standplaats hebbende te Barendrecht, is van meening om ten verzoeke van deszelfs Principale op Woensdag den 23 November 1864, 's voormiddags 10 ure, ten Raadhuz te Barendrecht, in het openbaar bij Veiling en Afslag te Verkoopen:

200 Stuks YPEN BOOMEN, lang van Stam 7 a 8 Ellen en zwaar van tot 50 Duimen, staande aan den Rivierdijk van den Zuidpolder van en onder de gemeente Oost-West-Barendrecht, tusschen het Barendrechtse Veer en de Koedood, en alzoo bijzonder geschikt om te water vervoerd te worden. De verkoop zal geschieden eerst aan 100 Perceelen van 2 Stuks, en daarna in 10 combinatiën van 20 Stuks. De onkosten en strijkelden moeten dadelijk worden betaald en teruggegeven. De Koopers zullen soliede Borgen moeten stellen. De Koopenningen zullen moeten worden betaald den 1sten April 1865.

GRIENDHOUT.

A. J. VAN DER POEST CLEMENT, Notaris te Poortugaal, zal op Vrijdag den 11 November 1864 des namiddags ten 1 ure, ten Herberge van P. LIET in den Ouden Hoorn te Oud-Beijerland, in het openbaar Verkoopen:

1. 12 Bunders uitmuntend 3jarig GRIENDHOUT met goede 3jarige einderstaande in de Ambachtsheerlijkheid Oud-Nieuw-Engeland, onder Hoogvliet, in 4 Koopen Inlichtingen te bekomen bij den Rentmeester D. K. HANNICK, te Oud-Beijerland.
2. 20 Bunders, mede uitmuntend 4jarig GRIENDHOUT, staande om de Meeuwen Zalm- en Elftplaten, onder Hoogvliet, Poortugaal, in zoodanige partijen, als van voren zullen Gekaveld zijn. Inlichtingen te bekomen bij Meijufvrouw de Wed. W. SCHIPPE te Oud-Beijerland, en bij den Griendbaas de Elftplaat. En verder voor beiden, bij genoemden Notaris VAN DER POEST CLEMENT.

Specialiteit van Chocolaad.

De Ondergeteekende heeft de eer bekend te maken, dat zijn MAGAZIJN alhier, Korte Hoofdsteeg, tegen het aanstaande St. Nicolaasfeest zal voorzien zijn, niet alleen van alle soorten Chocolaad, die zijne Fabriek oplevert, maar ook van die uit de voornaamste

FRANSCH & ZWITSERSCH FABRIEKEN, ZOOMEDE VAN EEN RUIM ASSORTIMENT

COFFRETS, DOOZEN EN CARTONNAGES. Diegenen, welke zich tegen dien tijd van CHOCOLAADLETTERS wenschen te voorzien, worden verzocht de opgaaf daarvan alhier te bezorgen uiterlijk vóór 15 November, daar na dien tijd gene Bestellingen meer kunnen worden aangenomen.

F. J. H. DEKKER, Leveancier van H. M. de Koningin. AMSTERDAM, Leidsche Straat, J. J., 374. ROTTERDAM, Korte Hoofdsteeg, wijk 10, n.º 2.

Contagiense Ziekten.

Bederf van het Bloed. **HUIDUITSLAG.** Spoedige genezing en in het geheim van primitieve of constitutionnele ziekten der beide seksen, door de

BISCUITS DÉPURATIFS

VAN **Dr. OLLIVIER te Parijs.**

In dit aangenaam en gemakkelijk geneesmiddel zijn de actieve beginselen chemisch verbonden met de voedende bestanddeelen, wat hunne vertering gemakkelijk maakt en oorzaak is dat zij doordringen tot in alle organische vezelen, waar zij den wortel van het kwaad wegnemen, waaruit radicale genezing voortvloeit. Dit belangrijk resultaat, dat uitsluitend de zoogenaamd alimentaire methode van Dr. Ollivier kenmerkt, zou door geen ander geneesmiddel onder de gewone pharmaceutische vormen verkregen kunnen worden.

Nadat vier jaren lang openbare proefnemingen genomen en met den besten uitslag bekroond waren, zijn de Biscuits Ollivier goedgekeurd door de Académie impériale de Médecine, geautoriseerd door de Regering, en is bovendien eene beloning van 24,000 francs toegekend aan Dr. Ollivier. — De Biscuits worden met goed gevolg aangewend tegen alle ziekten welke voortspruiten uit bederf van het bloed of uit scherpte der vochten. — Vooral genezen zij zeer spoedig de geheime ziekten, den huiduitslag, de scrofulouse ziekten, van welken ernstigen aard, van welken vorm of hoe verouderd ook, herhaalde accidenten aan mond, neus, oogen en ooren, rheumatische pijnen, jeukingen, roode vlekken in het aangezicht enz. — Te Parijs rue Pernelle n.º 12. Consulten gratis met gefrankeerde Brieven.

Hoofdepót voor Nederland: bij H. H. ULOTH, Apotheker, Zeedijk, te Amsterdam. **Dépôts** bij de Apothekers VAN SANTEN KOLFF, te Rotterdam; CLOOS, in 't Hang, te Rotterdam; VAN RENESSE, te 's Gravenhage; VAN DE KAMER, te Middelburg; GROOTENDORST, te Utrecht, en STRAATMAN, te 's Hertogenbosch.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

OPENBARE AANBESTEDING, onder nadere goedkeuring van het Departement van Kolonien, in vier en twintig Perceelen, van: **223500 N. & GEZOUTEN VLEESCH,** **90000 " GEROOKT SPEK.**

De Voorwaarden van Levering, welke in geen geval den gegadigden zullen worden toegesonden, liggen ter inzage aan het Departement van Kolonien, aan het Koloniaal Magazijn te Amsterdam en op elken Werkdag, van 10 tot 3 ure, ten Kantore der Directie der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam, en van hare Agenten te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, aan den Helder, te Middelburg, Leeuwarden en te Nijverdal. Zij zijn voorts, zoo lang de voorraad strekt, bij de Directie en hare Agenten verkrijgbaar tegen 25 Cents voor elk exemplaar.

De Inschrijvingsbiljetten, waarvan de Modellen op de genoemde plaatsen te bekomen zijn, moeten op Dingsdag den 22sten November e. k., des middags ten 12 ure, vrachttijd (ongefrankeerde worden niet aangenomen) ingeleverd zijn aan het Lokaal der Maatschappij te Amsterdam, waarna onmiddellijk tot de Voorloopige Toewijzing zal worden overgegaan. *Amsterdam 8 November 1864.*

Naar STETTIN, het extra smelzeliend Pruisisch Schoenerschip **ROBERT,** Kapit. F. Lepow. Adres ten Kantore van KUYPER, VAN DAM & SMEER.

Stoombootvaart TUSSEHEN

ROTTERDAM en HULL. Voor Passagiers en Goederen.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL,** Kapitein J. LEETHAM, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL aanstaanden Zaterdag, des morgens. Adres bij J. B. CROL & Co.

STOOMBOOTVAART OP GLASGOW, via Grangemouth, in directe verbinding met geheel Noordelijk Schotland, voor PASSAGERS en GOEDEREN, met de Stoomschepen

LOUISE, Kapit. P. J. v. d. GRIENT.
THERESE, „ ALLAN BRUCE.

Vertrek van hier en van Grangemouth IEDEREN ZATURDAG. Het Stoomschip **LOUISE,** Kapit. P. J. v. d. GRIENT, zal van hier vertrekken Zaterdag 12 November, des morgens vroeg. **PASSAGE f 1.10/—, HEEN en TERUG f 2.5/—.**

Adres bij D. BURGER & ZOON, ROTTERDAM. JAS. RANKINE & SON, GLASGOW. W. H. DURIE, GRANGEMOUTH.

Notarishuis te Rotterdam.

HEDEN, Woensdag 9 November 1864, des namiddags ten 5 ure, **VEILING VAN:**

Een PAND en ERVE, Schiedamschedijk, 3—60.
Een WINKELHUIS en ERVE, w/z van de Leuvehaven, 3—58.
Een PAND en ERVE, en KELLER, w/z van den Schiedamschedijk, 3—571.
Een PAND met een GANG, genaamd » de Lammetjesgang, » waarin diverse WONINGEN en ERVEN, alsmede een GANG, genaamd » het Koningshoofd, » waarin diverse WONINGEN en ERVEN, alles achter het voorgaande Perceel.

Gedruckt en uitgegeven bij G. en C. A. van Beyn, te Rotterdam

was, zoodat enkele ongelijkheden en misvattingen niet onopgemerkt konden blijven. Dit was zeer te bejammeren, daar anders de eerste voorstelling ongetwijfeld eenen gunstigen indruk zoude hebben nagelaten, terwijl nu de tweede voorstelling slechts door een klein publiek bezocht werd. Bij de tweede uitvoering was mevrouw *Roll-Mayerhöfer* hare partij goed meester en mogt zelfs wat warme en juiste opvatting in spel brengen, bijzonder gelukkig heeten. Des te meer betreuren we het, dat de goede baan door onze zangeres in de Zaubersföte betreden, thans weder voor een goed deel verlaten was. Immers misten we nu weder die stoute aanzetting van toon, die juistheid in accent en declamatie, zonder welke een dramatische zangpartij zoo oneindig veel van hare betekenis verliest. We nemen daarom de vrijheid mevrouw *Roll-Mayerhöfer* nogmaals op deze zaak opmerzaam te maken, daar zelfs de schoonste stem door onduidelijke uitspraak van den tekst en onophoudelijk in één vloeiend der toonen alle kleur moet verliezen.

Het minder dankbare, zoowel als het moeilijke der partij van den *Templer* in aanmerking genomen, verdient de heer *Pohl* onzen dank voor het goede in de vervulling dezer partij ten toon gespreid. Echter oefene deze zanger zich nog vlijtig om meer meester over de verschillende registers zijner stem te worden, daar vooral bij de eerste voorstelling een sterk vallen van de stem bij vele overgangen, vooral van hooger naar lager register, duidelijk merkbaar was. Bij de tweede voorstelling had echter zijne voordragt reeds veel aan duidelijkheid gewonnen. Wat spel betreft, zouden we het niet onraadzaam achten, dat de heer *Pohl* zijne voorname partijen eens onder leiding van een beroemde specialiteit in dit vak instudeerde. Niet te min had onze zanger ook hierin goede oogenblikken, en wel in de beide finales van het 2de en 3de bedrijf. Na de beide hoofdpartijen komt die van *Bruder Tuck* allereerst in aanmerking, en niemand zal ontkennen, dat de heer *Behr* hier voortreffelijk op zijne plaats was. Gezang en spel, houding en mimiek vereenigen zich bij dezen zanger zoo gelukkig tot het teruggeven van echt comische scènes, dat men zich onwillekeurig daarbij plezierig gestemd voelt. Alleen wachte de heer *Behr* zich steeds voor overdrijving. Aangaande de overige partijen kunnen we met een kort woord volstaan. De heeren *Bühlken* (*Ivanhoe*), *d'Alle Aste* (*Beaumont*) en *Brassin* (*Richard Leeuwenhart*), alsmede de vervullers van eenige kleinere partijen, werkten allen behoorlijk mede tot het geven van een goed ensemble. De uitvoering der kooren was goed. Men brenge echter geen al te groote affectatie in onderscheiding van het piano en forte in practijk, gelijk nu weder in het 1ste koor van de 2de acte gedaan werd.

Het orkest was bij de tweede uitvoering weder zeker van zijne zaak en droeg nu het zijne bij tot goed slagen van het geheel.

STATEN-GENERAAL. TWEDE KAMER. STAATSBEGROTING voor 1865.

IIIde HOOFDSTUK B. R. K. EEREDIENST. Voorloopig Verslag.

Bij de overweging in de afdeelingen der Kamer van dit hoofdstuk, kwam men terug op de bedenkingen, die de tegenwoordige wijze van beheer der zaken van eeredienst reeds bij de beschouwingen over deze Staatsbegroting in haar geheel heeft uitgelokt. Naar het oordeel van verscheidene leden was die wijze van beheer alleen als overgangsmaatregel dragelijk. Zij bragt het groote nadeel mede, dat in strijd met den geest der Grondwet, bij de keus van hoofden van ministeriële departementen op godsdienstige geloofsbelijdenis werd gelet. Aan dien toestand moest zoo spoedig mogelijk een einde worden gemaakt, hetzij dan door het herstel der Departementen van eeredienst op den vroegeren voet, hetzij, wat veel verkieslijker voorkwam, door geheele zamensmelting der thans bestaande afzonderlijke administraties van eeredienst met andere departementen. Indien zoodanige zamensmelting op dit oogenblik nog bedenkelijk scheen voor de administratie der Hervormde Eeredienst, omdat tusschen de Protestantische kerkgenootschappen en

den Staat betrekkingen bestonden die niet zoo spoedig geheel konden worden opgeheven, stond het Rooms-Katholieke kerkgenootschap hier te Lande op een geheel ander standpunt. Dat kerkgenootschap had zich geheel geconstitueerd. Het aan het hoofd daarvan geplaatst bestuur werkte geheel zelfstandig, en de betrekkingen tusschen Staat en Kerk konden dus, wat de Rooms-Katholieke Eeredienst betrof, als van bloot finantiële aard worden beschouwd.

Tegen deze laatste opmerking kwamen eenige leden met nadruk op. Ook voor het Rooms-Katholieke kerkgenootschap bleef behoefte bestaan, dat de stoffelijke belangen daarvan in den Minister-raad eenen bepaalden steun vonden, of dat, althans waar het de uitvoering van wetten, zoo als bij voorbeeld die op het regt van vereeniging en vergadering, gold, door eenen bepaalden Minister voor de rigtige uitvoering dier wetten meer bijzonder zorg werd gedragen. Thans reeds werden de waarborgen, die men in dit opzigt verlangen moest, soms maar al te zeer gemist. Voorbeelden waren aan te voeren, dat zaken van dezen aard, in strijd met het regt en tot groote schade voor de daarbij betrokken belangen, jaren lang onafgedaan waren gebleven. Men moest daarbij zekeren traditionelen weezin bij sommige Ministeriële bureaux niet geheel uit het oog verliezen. De juistheid der feiten, waarop men doelde, werd erkend door leden, anders in geen deele voor het behoud van afzonderlijke departementen of administraties van eeredienst gestemd, of die daarin althans geen afdoenden waarborg zagen. Ook hun was het bekend, dat in de wet geponde aanvragen, naar aanleiding van een bestaand verschil van gevoelen tusschen een departement van algemeen bestuur en den Raad van State, drie jaren lang onafgedaan waren blijven liggen. Nu merkte men wel aan, dat voor zoodanige gevallen het middel van interpellatie in de Kamer altijd open bleef, maar daartegen deed men de vraag, of het wenschelijk geacht kon worden, zaken, die tot de Kerk in eenig verband stonden, meer dan volstrekt onvermijdelijk was, in het openbaar te behandelen.

In eene der afdeelingen waren leden, die de geheele opheffing der administratie van eeredienst te meer wenschelijk achtten, omdat, zoo als thans de zaak liep, de kosten van elk kerkgenootschap gestadig hooger klommen. Zij wezen daarbij op art. 7 van dit hoofdstuk der begroting, hetwelk voor 1865 weder met f 5567.64 is verhoogd. Huns inziens moest de geheele scheiding van Kerk en Staat gepaard gaan met het toelagen uit 's Rijks kas eenen vaste som aan ieder kerkgenootschap, als bijdrage tot de kosten van eeredienst. Men voerde echter daartegen aan, dat zoodanige wijze van handelen moeilijk met het 2de lid van art. 168 der Grondwet overeen te brengen zou zijn. De gestadig vermeerderende bevolking leidt van zelf tot de vestiging van nieuwe kerkelijke gemeenten, aan welke toch niet wel alle ondersteuning van Rijks wege kan worden onthouden. Als de Staat kerkleeraren bezoldigt, doet hij dit omdat hij op godsdienst- onderwijs en godsdienstige opleiding prijs gesteld wordt te stellen. En gaat het nu aan, dat de Staat omtrent het onderwijs in de godsdienst zooveel kariger zij dan omtrent alle ander onderwijs?

Begroting Landsdrukkerij 1865.

In antwoord op de in het verslag gemaakte opmerkingen geeft de Regering te kennen, ten aanzien van het denkbeeld tot openbare aanbesteding der drukwerken, dat bij eene opheffing der Landsdrukkerij in hare taak moeilijk zelfs door groote drukkerijen zal kunnen voorzien worden, terwijl, om concurrentie bij het aanbesteden mogelijk te maken, het getal van die groote drukkerijen niet te beperkt zou moeten zijn. Een voordeel van 50 pCt. is bij de jongste besteding van drukwerk voor het Ministerie van Financien en onderhoorige administraties in België verkregen; niet bij eene algemeene beste-

ding van Staatsdrukkerwerk. Bovendien ontbreekt hier ten eenemale de maatstaf van vergelijking.

Ten onregte, zegt de Minister, en hij tracht dit in bijzonderheden aan te toonen, worden tal van klagen en bezwaren tegen de Landsdrukkerij gericht. Elk Departement of bestuur, dat ter Landsdrukkerij laat werken, kan ten aanzien der uitvoering zoodanige bevelen geven als het goed acht. Wanneer op de lastbrieven bij de kopy gevoegd, wordt aangeteekend hoe men het werk verlangt en overigen op de personen, welke de Kamer tot het nazien der drukproeven in dienst heeft, de noodige voorschriften worden gegeven, zullen de aangeheven klagen van zelf vervallen.

O. a. stelt de Regering het der Kamer tot taak te bepalen, op welke wijze zij hare stukken verlangt gedrukt te zien; ook wat het Bijblad aangaat, in verband met de stukken, voor de leden gedrukt. Daarbij merkt zij op dat dubbele zetting in den regel daarbij geen plaats heeft. De typographische inrigting van drukwerken hangt verder, volgens den Minister, af van de daaromtrent in de kopy te geven aanwijzingen.

De bevoegdheid overigens van den lastgever (in casu de Kamer) om, ten aanzien der wijze van uitvoering van het door hem bestelde drukwerk, orders te geven, is in het reglement der inrigting zóó duidelijk omschreven en ten allen tijde zóó onvoorwaardelijk geëerbiedigd, dat het in een beambte der drukkerij niet kan opkomen, een daaromtrent van enig Departement of Collegie ontvangen bevel te beantwoorden met verwijzing naar bevelen, van den Minister te ontvangen.

Begroting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1865.

Door de Regering is geantwoord op de aanmerkingen, waartoe deze wetsvoordragt in de afdeelingen der Tweede Kamer aanleiding gegeven heeft, waaraan het volgende ontleend wordt:

Volgens het Voorloopig Verslag vreesden vele leden, die zich, wat den voortgang van dit groote werk betreft, te leug gesteld gevoelden, dat bepaalde vakken »over twee jaren» nog niet bruikbaar zouden zijn. Waarop de hoop dier leden, dat het geheele spoorwegnet zonder eenige uitzondering reeds dan gereed zou zijn, gegrond is, wordt niet gezegd. Door de Regering werd en kon daarop geen uitzigt worden gegeven omdat, zoo als te regt in het verslag wordt opgemerkt, in sommige gedeelten kunstwerken te maken zijn, die veel tijd vorderen, zoowel voor den aanleg, als vóór dat deze kan worden bevolen, voor het overleg met de betrokken besturen. Zoodra beslissing mogelijk is, zal die niet uitblijven.

De werken voor de lijn van Zutphen naar de oostelijke grenzen zijn reeds ver gevorderd. In de Memorie van Toelichting en het daarbij gegeven overzicht werden omtrent die werken en den aanleg van den spoorweg Harlingen-Hannoversche grenzen, mededeelingen gedaan, waaruit blijkt dat bespoediging van den aanleg wordt betracht.

Het aangenomen stelsel omtrent de onteingeningen, waaraan men in de eerste plaats de beweerde vertraging in den aanleg meende te moeten toeschrijven, is het stelsel der wet.

Over vertraagde betaling der onteingeningsommen worden bij het Departement schier geene klagen vernomen.

Ofschoon de Kamer moeilijk beoordeelen kan, of al dan niet sneller te werken ware, schijnt toch hetgeen reeds tot stand is gebracht, hetgeen men zich aanvankelijk als uitvoerbaar voorstelde, te overtreffen. Aanvankelijk meende men, dat het niet mogelijk zou wezen jaarlijks 10 millioenen te verwerken. In het tweede dienstjaar voor den aanleg waren de uitgaven reeds ruim 8, in het derde dienstjaar kunnen die ruim 13 millioenen bedragen, en het lijd geen twijfel meer, dat in dit en het volgende dienstjaar dit cijfer nog ver zal worden overschreden.

In het 5de jaar zullen al de voorbereidende werkzaamheden, als opnemingen, waterpassingen, ont-eingeningsbescheiden, voltooid zijn, en kunnen ongeveer 736 mijlen wegs in aanleg en daarvan ongeveer 250 voor het verkeer geopend worden. Twee bruggen over twee onzer voornaamste rivieren zijn op het punt, gereed te komen, en de kanaalwerken door Zuid-beveland zijn zoo ver gevorderd, dat zij in het begin van 1866 aan het verkeer kunnen worden overgegeven.

Wanneer voltooid gedeelten van sectiën vatbaar zijn om voor het personen- en goederenverkeer te worden geopend, geschiedt dit. Voor de sectie Arnhem-Zutphen was dit echter voor alsnog niet mogelijk en is het thans niet meer noodig daarvoor tijdelijke inrigtingen te maken, daar in de volgende maand de brug te Zutphen gereed zal zijn.

De noodige pogingen om op punten, waar de Staatsspoorwegen met bestaande of te maken spoorwegen te zamen komen, gemeenschappelijke stations tot stand te brengen, worden in het werk gesteld. Er bestaat uitzigt, dat op de meeste van die punten zulks geen bezwaar zal ontmoeten.

Het maken der stationsgebouwen naar dezelfde type heeft groote voordelen. Dit neemt intusschen niet weg, dat van die typen, waar zulks blijkt noodig of nuttig te zijn, wordt afgeweken, en dat, wanneer de ondervinding wijzigingen in het algemeen aanbeveelt, die worden gemaakt, zoo als reeds is geschied, toen na de opening der 1ste sectiën bleek dat de indeeling voor verbetering vatbaar was. Breidt men de stationsgebouwen, met hetgeen daartoe behoort, aanvankelijk verder uit dan voor het te verwachten verkeer noodig is, dan zullen de kosten van aanleg, en in vele gevallen ook die van onderhoud, nutteloos worden verhoogd. Er is geen bezwaar die inrigtingen, zoo de behoefte zich daartoe later doet gevoelen, te vergrooten. Van wezenlijk belang is het daarentegen, de stations-emplacementen op ruime schaal aan te leggen.

Sedert de mededeeling bij de Staatsbegroting voor 1864 werden concessies gevraagd:

Voor een spoorweg van Tilburg langs 's Hertogenbosch naar Nijmegen: aanvraag van de heeren J. van de Griendt c. s. (november 1863); de voorwaarden van concessie zijn door de concessievragers aangenomen: laatstelijk uitstel verleend voor de storting der waarborgen;

voor een spoorweg van Neuzen naar Brugge: aanvraag van den heer Lancelot (januarij 1864); voorloopig aangehouden in afwachting dat de concessie Neuzen—St. Nicolaas, welke den aanvrager is verleend, tot uitvoering komt;

voor een spoorweg van Harlingen naar Heerenveen: aanvraag van de heeren van Welderen baron Rengers c. s. (januarij 1864); volgens de laatste mededeeling der aanvragers (juli jl.), werden terreinopnemingen van hundertwege verrigt;

voor een spoorweg van Almelo naar Meppel: aanvraag van den heer Dull te Almelo (maart 1864); de uitkomsten van de terreinopnemingen, laatstelijk door den aanvrager mededeeld, worden nagegaan;

voor een spoorweg van Groningen naar Winsum: aanvraag van de heeren H. W. Wierda c. s. (maart 1864); volgens de laatste mededeeling der aanvragers (juli jl.) wordt het onderzoek van het plan door hen voortgezet;

voor een spoorweg van Dordrecht naar 's Hertogenbosch: aanvraag van de heeren Blanche Manche en Cie. (april 1864); de bezwaren, die tegen het ontwerp gerezen zijn, aan de aanvragers kenbaar gemaakt;

voor een spoorweg van Eindhoven langs Nijmegen naar Enschedé en Salzbergen: aanvraag van de heeren Delwart en Rahe (april 1864), voor zoover de opgaven der aanvragers toelieten, voorloopig onderzocht;

voor een spoorweg van Woensdrecht naar Antwerpen of van Woensdrecht naar een punt van de Antwerpen—Rotterdamse lijn: aanvraag van den heer Verhagen, de heeren Mertens en Lebens en de heeren de Wolf c. s. (april, mei en juli 1864).

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN. op 8 November 1864. — 8 uur v. m.

NAMEN der Plaatsen.	BAROMETER te Maast. en versch.		WIND.	
	gister. av.	hedenav.	rigting.	kracht.
Groningen..	+ 1.1	- 0.7	Z.t.W.	1
Helder.....	+ 1.2	- 0.3	W.Z.W.	1
Vlissingen..	+ 1.0	+ 0.6	Z.W.t.W.	3
Maastricht..	764.9	760.6	Z.W.	3

Grootste verschil { gisteren avond H 1. 2 M
heden morgen V 1. 3 G

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (Z. W.) Aangekomen. 8 nov. Ironmaster (st.), Middlesbro'	Paulina , Holst, Drammen
Hellevoet Aangek. 8 nov. <i>Bittern</i> (s), Liverpool	Creole , Jørgensen, Drobach
Metropolitán (s), Londen	Christina Agathon , Kijir, Holmstrand
Leo Sannige , Karsies, Libau (Z. W.)	Vile Aangekomen 5 nov. <i>Borea</i> , Munneke, Newcastle
Brielle Aangekomen 8 nov. <i>Avalon</i> (st.), Harwich	Zenobia , Carter, Yarmouth
Harwich (st.), d.°	Pieter , Oostervink, Frederikstad
Leo (st.), Londen	Alberdina Edzina , Uchtman, d.°
Batavier (st.), dito	Maria , Meinama, d.°
Norfolk (st.), Harwich (Z. W. ten Z.)	Willel I (s), Hamburg
Texel Aangekomen 6 nov. <i>Conqueror</i> , Sanderson, Sunderland	Zierikzee Aang. 6 nov. <i>John Hicks</i> , Charlest. n. Dordrecht
Lady Aberdour , Knox, d.°	Princess , Parker, Newc.
Matchless , Fernie, Seaham	Vlissingen Aangek. 5 nov. <i>Lavande</i> , Cambray, Barcelona
Diana (st.), Londen	Athena , Schilling, New-York
Zuidlander , Drenth, d.°	Adriana Francisca , v. Eyk, Engeland
de Tijd , Bart, Dysart	Twee Gebr. , Persoon, dito
Jabez , Lucas, Newcastle	
Wrights , Bucham, d.°	
Comeon , Borstel, Sunderl.	
Welgelegen , Niesing, Riga	
Jacobus Antonie , Mellema, d.°	
Anje , Munning, Arendal	
Tasso (st.), Newcastle	
Vestalinden , Holst, Sundswall	
Vesta (st.), Dantzig	
Two Vener , Ostergaard, Frederikstad	
Scotia , Ohlsen, d.°	
Achilles , Wulsberg, d.°	
Beurs van Amsterdam , Tofté, d.°	

Brødrene , Koen, Rott.	Hendrik-Ido-Ambacht , Bijl, (v. Java) Rott.	Aberdeen Aangek. 4 nov. <i>Sophia & Francis</i> , Hanson, Rotterdam	Vertrouken. 30 oct. <i>Hoffnung</i> , Ahrens, Holland	Delfzijl 5 nov. Het kofschip <i>Folus</i> , kapit. Dekker, van Glasgow naar Brake, is hier wegens tegenwind en storm binnengeloopen.	Gepoard 18 sept., op 10° NB: <i>WL., Jeannette Marianne</i> , Timmerman, van Londen naar Monte-Video.
Rewertina , Kiviet, Newport	Mercurius , Merkelbach, (v. Liverpool) Harlingen	Peterhead Binneng. 4 nov. <i>Maria</i> , Hubert, Amst. n. Macduff	Nerva Vertrouken 30 oct. <i>Weldaad</i> , Pik, Hull	— Het schip <i>Alma</i> , kapit. Breckwoldt, van Hamburg naar Buenos-Ayres, alhier binnengeloopen (bev. gemeld), is lek, heeft de boegspriet, kluiverboom en zeilen verloren, hebbende veel storm doorgestaan.	Amsterdam Vertr. 7 nov. <i>Vereeniging</i> , Kramer, Boston
Joan Jacob , Lingbeek, Fray Bentos (vertoek n. Antwerpen)	Goorgt , Huges, (v. B. Ayres) Antwerpen	Fraserburgh Aang. 5 nov. <i>Andrew Wilson</i> , Simpson, Rotterdam	Adm. Graaf v. Heiden , Drent, Harlingen	Gothenburg Aang. 31 oct. <i>Twee Gebroeders</i> , Butter, Amsterdam	Mohammed Said (st.), Zellen, Antwerpen
Zeeplok , de Jonge, Rott.	Bij Plymouth Aangek. 5 nov. <i>Sperveer</i> , Opperman, Batavia n. Amsterdam	Antwerpen Vertr. 6 nov. <i>Miranda</i> , Woller, Hong Kong	Goethouder Aang. 2 nov. <i>Cornelia</i> , Nieboer, Amsterdam	Uitgeklaard. 2 nov. <i>Marie & Pauline</i> , Andersen, Holland	Nieuwe Diep Zeikl. <i>Waalstroom</i> , de Groot, Decima
Wilhelmina Magdalena , Jansen, Londen	Dartmouth Vertr. 5 nov. <i>Clio</i> , Bate, (v. Fowey) Dordrecht	Willem , de Weerd, Triëst	Uitgeklaard. 2 nov. <i>Marie & Pauline</i> , Andersen, Holland	Grietje Huisman , Kuipers, d.	Suriname Packet , Roszberger, Suriname
Aluda , Dallinga, Rott.	Alma , Lockyer, (v. Liverpool) Rotterdam	Jacoba , Reinders, Alexandrië	Hamburg Aangek. 5 nov. <i>Vier Vrienden</i> , Hoekstra, Zo'tkamp	Kopengagen Aangek. 4 nov. <i>Jantje Goosens</i> , Leisler, Londen naar de Oostzee	Santa Rosa , Buykes, Curaçao
19 Anna Maria , Bakker, Antwerpen	Portsmouth Vertr. 5 nov. <i>Gouvern. Schomerus</i> , Ouweland qq., (v. d. Kust van Guinea) Rotterdam	Altona Aangekomen 6 nov. <i>Maria Hiarichs</i> , Hes, Hammerfest	Cuxhaven Binneng. 5 nov. <i>Nadir</i> , Korde, Amsterdam n. Kiel	5 Geertruida Femina , Bakker, Antwerpen	Magdalena Johanna , Gust, Triëst
Monte-Video Vertr. 20 sept. <i>Economie</i> , Klein, Engeland	Bij Wight Aangek. 5 nov. <i>Adriana Petronella</i> , v. d. Velde, Bat. n. Rott.	Cuxhaven Binneng. 5 nov. <i>Nadir</i> , Korde, Amsterdam n. Kiel	5 Geertruida Femina , Bakker, Antwerpen	Stettin 5 nov. Volgens telegram is het stoomschip <i>Emilie</i> , kapit. Preuss, van Amsterdam naar Koningsbergen, heden wegens stormweder te Swinemunde binnengeloopen; had echter geene schade en zou spoedig de reis voortzetten.	Rivierberigt. Rotterdam. Hoog water 9 nov.: 1ste getijde 11 ure 36 min.; 2de getijde 12 ure.
22 Gesina (Ned.), Brazilië	Dungeness Gepass. 5 nov. <i>Peking</i> , Deinum, Amst. n. Samarang	Trijntje , Visser, Stettin n. Holland	6 Annette , de Wall, Amsterdam n. Lubeck	Christiansand 31 oct. Het Ned. schip <i>Wilhelmina Gizeen</i> , kapit. Wagenaar, van Stockholm naar Hull, lek te Fahrund binnen (bevorens gemeld), zal denkelijk de lading moeten lossen.	Arnhem Waterhoogte 8 nov. 0.50 el.
Rio-Janeiro Aangek. 1 oct. <i>Tasmania</i> , Doewes, Bahia	Douves Vertrouken 5 nov. <i>St. Andrews</i> , Jordan, (v. Fowey) Dordrecht (is den 6den teruggekomen)	6 Annette , de Wall, Amsterdam n. Lubeck	6 Annette , de Wall, Amsterdam n. Lubeck	Keulen . Bijnhoogte 8 nov. 3 voet 8 1/2 d. Rijnl.	Dusseldorf Aangekomen 7 november: C. Königsfeld met 2131, G. de Haar met 2367 en P. Prenger met 2244 c. v. Rotterdam.
1 oct. Tasmania , Doewes, Bahia	Londen Aangek. 7 nov. <i>Jacob Cohen</i> , Rieuensma, St. Pet.	Bremerhaven Aang. 5 nov. <i>Enjelta</i> , Boswijk, St. Petersburg	Wolgast Vertrouken 2 nov. <i>Zwaluw</i> , de Vries, de Oostzee	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Vertr. Passagiers. Te Hellevoetsluis: Van Quisembo (Kust van Afrika), per <i>Lodewijk</i> , kapit. Bax: de heeren la Tour en Gips.
23 oct. Elzina , Nanninga, Harburg	St. Valery (s. S.) Vertr. 3 nov. <i>Figo</i> , Farnill, Rott.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Vertr. Passagiers. Van 't Nieuwe Diep: Naar Samarang, p. <i>Peking</i> , kapit. Deinum: de heer J. Stoové.	
24 Zeeplok , de Jonge, Rott.	Belfast Aangekomen 7 nov. <i>Johanna Jacoba</i> , de Groot, Bordeaux	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
25 Aluda , Dallinga, Rott.	Gloucester Aang. 5 nov. <i>Astrea</i> , Mulder, Groningen	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
19 Anna Maria , Bakker, Antwerpen	Kingroad Aangek. 6 nov. <i>Zorgvliet</i> , Garnaat, Groningen n. Gloucester	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
Monte-Video Vertr. 20 sept. <i>Economie</i> , Klein, Engeland	Bij Penzance Aangek. 3 nov. <i>Vervisseling</i> , Woensdrecht, Alicata Gepasseed.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
22 Gesina (Ned.), Brazilië	Falmouth Vertr. 5 nov. <i>Charlotte of Derby</i> , Langmaid, (v. Bassein) Vlaardingen	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
Rio-Janeiro Aangek. 1 oct. <i>Tasmania</i> , Doewes, Bahia	M. J. Smith , Smith, (v. Bassein) Rotterdam	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
23 oct. Elzina , Nanninga, Harburg	James F. Patten , Percy, (v. dito) Amsterdam	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
24 Zeeplok , de Jonge, Rott.	Maria , de Jonge, (v. Panderma) Londen	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
25 Aluda , Dallinga, Rott.	Egyptian , Lambert, (v. Taganrog) Koogerp.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
19 Anna Maria , Bakker, Antwerpen	Emilie , Mortola, (v. dito) dito	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		
Monte-Video Vertr. 20 sept. <i>Economie</i> , Klein, Engeland	Egea , Mortola, (v. d.°) d.°	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.	Wolfe 6 nov. Het schip <i>Millicent</i> , k. Dyer, van Liverpool n. Dordrecht, alhier binnen (bev. gemeld), heeft een gedeelte der ver-schansing alsmede de boot en het grootmarszeil verloren; andere zeilen waren gescheurd.		

